

Jobb hatásfokú berendezésekkel

Energiatakarékosság

Ez évben külön hangsúlyt kapott az energiatakarékosság, vagy ha úgy tetszik, az ésszerűbb gazdálkodás. Ahány vállalat, annyiféle változtatban igyekszik mind kevesebb villamos energiát felhasználni. Van vállalat, ahol a sok kicsi sokra megy elvtől vezérelve számúzták a munkahelyekről a kávéfőzőket. Lehet, hogy kevéske villamosenergia-megtakarítást elér majd a vállalat, de ésszerű gazdálkodásnak azért nem merném kiküldeni. Mint ahogy azt sem, ha márról holnapra a Patyolatnál bevezetnék a szénfűtési vasalók használatát. De hogyan takarékoskodunk mi? Erről kérdeztük a vállalat főenergetikusát, Gebhardt Ferencet.

nem lehetséges. A páratartalom megakadályozza, illetve lehetlenné teszi, hogy hosszabb szünet után úgy kapcsoljuk vissza a berendezéseket, hogy azok ne károsodjanak. Így ki kellett válogatni azokat a területeket, ahol szakaszosan lekapcsolható berendezések találhatóak. Ide sorolhatók a szellőztetők, az aknarendezők és az egy-műszakos csapatok munkahelyei.

A műszakok közbeni világítás lekapcsolására általában csak a ferdepályás szállításhál van mód, amikor a szállítás szünetel.

— Nagyon klasszikus területe a villamosenergia-gazdálkodásnak a csúcsidőben való felhasználása. Ha ebben az időben az ipari üzemek nem csökkentenék felhasználásukat, akkor lehetlenné válna az otthoni háztartás. Ennek a vállalatnál milyen lehetőségei vannak? A csúcsidőn kívül kell üzemeltetni a bányászati szivattyúkat, ami szakaszos technológia. Az ÉDÜ-ben az őrlést, a malmok üzemét, a technológiát úgy kell irányítani, hogy csúcsidőben ezek a berendezések ne járjanak. De ugyan így a perkolációs területen levő szivattyúk sem.

— A vállalat számára is sokkal drágább ilyenkor a

villamos energia. Ha csak az áramdíjat nézzük, ami nappal 45 fillér, az csúcsidőben 95 fillér. Éjjel viszont csak 25 fillér az áramdíj, s azok a berendezések, melyek csúcsidőben kizárhatók, természetesen éjszaka kell hogy üzemeljenek. Nem szabad azonban elfelejteni, a bányászati felhasználás mögött is ugyanaz az energiahordozó húzódik meg. Az árak helyes gazdálkodásra kényszerítenek minket.

— Jobb hatásfokú berendezéseket kell használnunk, félvezetős egyenirányítókat kell alkalmaznunk. A másik, hogy olyan teljesítményű, például szellőztető gépek kerüljenek az adott helyre, amilyent a szellőztetési igény megkövetel. Ezek vezetnek az igazi takarékosághoz, s mi már csak így tudunk villamos energiát megtakarítani — mondta végezetül a főenergetikus. **V. T.**

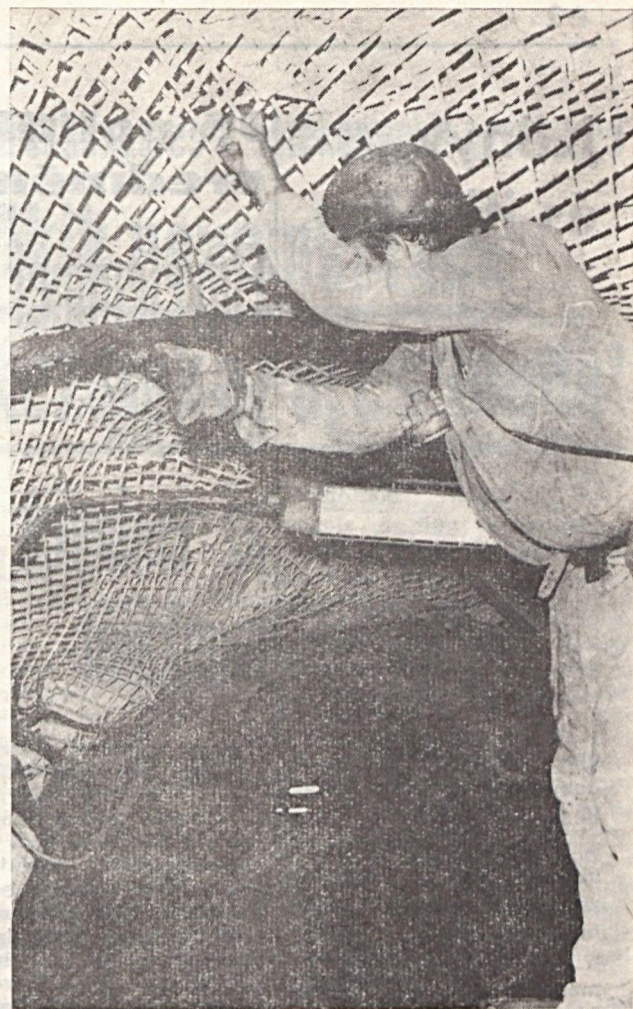
A XII. kongresszus tiszteletére vállalták — november 7-re teljesítették

A Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusa tiszteletére kibontakozott szocialista munkaverseny keretében a vágathajtó szocialista és munkabrigádok közül egyre több brigád zárkózik fel a termelésben élenjáró kollektívák sorába. A következő brigádok november 7-re befejezték éves tervüket: II. sz. bányauzem 10-es, 21-es, 39-es fejtési, 41-es, 52-es, 55-ös, 57-es, 70-es, 67-es fejtési csapatok; a vágathajtó csapatok közül: a 47-es, 61-es, 82-es; III. sz. bányászati fejtési csapatok: 61-es, 39-es, 70-es,

63-as, 55-ös; vágathajtó csapatok közül: 9-es, 2-es csapatok. Bányafúró szocialista brigádok közül a B-7-es és a B-3-as. IV. sz. bányauzem fejtési csapatok közül: 1-es, 50-es, 12-es, 42-es; feltöréshajtó csapatok közül a 71-es ifjúsági szocialista brigád.

Számos brigád november hó végére teljesítette vállalását és igen sokan december hó folyamán tesznek eleget vállalt kötelezettségeiknek. Eredményes munkájukkal vállalatunk tervteljesítését is segítik.

Melis András

A IV. sz. bányauzem III. szint főszállító vágatán primerkábél festését végzi Horváth Tibor villanyszerelő Csöndör László felvétele

Sajtónap 1979

A technika vívmányai, a rádió, a televízió kibővítette az információ csatornáit, de nem szorította vissza a klasszikus hírforrást: a különböző napilapokat, hetilapokat, folyóiratokat, egyéb kiadványokat. A világ-egyetem titkainak feltárása, a világban lezajló változások, események kirekire szinte átfoghatatlan ismerethalmazt zúdít, ami elsősorban az újságokon keresztül jut el az olvasóhoz.

Az utca embere, szakemberek, (udósok, művészek, politikusok, az emberek milliói szerte a világon nap, mint nap veszik kezükbe az újságot, keresve, kutatva bennük a számukra érdekes híreket. A sajtó hivatást tölt be! E hivatás szép és nemes. A sajtó fegyver! Fegyver, mely szolgálhat jó és rossz ügyet. A sajtó nevel! Nevel emberszeretetre és gyűlöletre. A sajtó eszköz! Eszköz politikai, társadalmi, kulturális, esztétikai, morális célok eléréséhez. A sajtó sokarcú! Sokarcúsága a különböző társadalmi berendezkedésű országokban más és más tartalmú.

A Kommunista Magyarországi Pártja 1918. december 7-én jelentette meg a Vörös Újságot. A lap megjelenése nagy hatást váltott ki. Igen fontos szerepet töltött be a kommunista és nem kommunista eszmei és politikai irányításában, a párt harcainak népszerűsítésében.

Szocializmust építő népünk, az újságíró társadalom a Vörös Újság megje-

lenésének időpontját választotta „névnapjának”, ezzel is bizonyítva, hogy méltó utódként tovább viszi az 1918—1919-ben felémelt zászlót, a nemzetközi proletariátus Vörös Zászlóját, amely harcba hívta a magyar munkásosztályt, parasztságot, a haladó értelmiséget, a baloldali értelmű tömegeket.

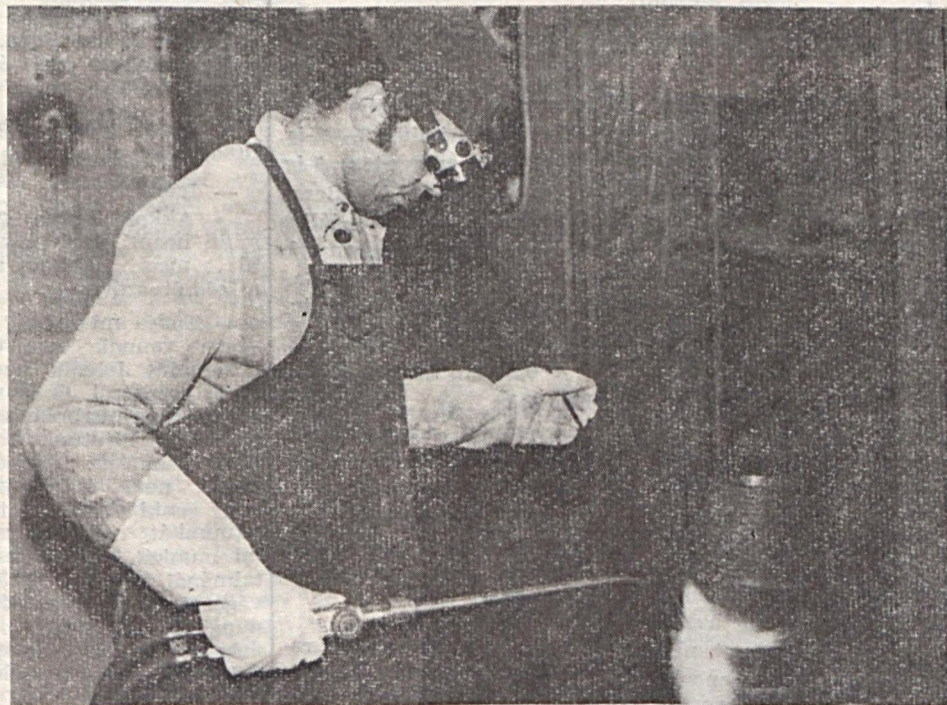
Szocialista újságírásunk jelen volt és van népünk országát és szebb jövőt építő küzdelmes eseményeinél, krónikásaként a jelenünknek és a jövőnknek. Éles szemmel és „hegyes tollal” figyelik és szólnak eredményeinkről, bírálják a még meglévő, a szocializmustól idegen jelenségeket.

Szűkebb hazánk, vállalatunk munkáshétköznapijai sem maradnak az ismeretlenség homályában. Megannyi társadalmi aktív csákánytól, kalapáctól, kombináltfogótól és más szerszámtól kérés-kézzel ragad tollat, hogy hírül adja környezete történéseit, közzé tegye gondolatait.

A sajtó napján elsősorban őket, vállalati lapunk társadalmi újságíróit, nyomdászait, szerkesztőit, terjesztőit és lelkes olvasóit köszöntjük. Köszöntjük a testvérpapokat, a megyei, az országos napilapokat, hetilapokat, kiadványokat, az újságírók nagy taborát.

Valamennyiüknek munkájukhoz erőt, egészséget, sok jó hírszerencsét!

VARGA JENŐ

Németh Ferenc hegesztő mérettartó köztesavart rak fel a Kutató-mélyfúró üzem gépműhelyében Egyed Imre felvétele

Könyv és ifjúság

Alapos tudással megrakodva érkeztek a Ságvári Endre Művelődési Ház új szárnyába azok a csapatok, akik az üzemi selejtezőkről továbbjutottak a Könyv és ifjúság vetélkedő vállalati döntőjébe. Szükség is volt az alapos tudásra, hiszen a vállalati vetélkedővel nem ért véget a küzdelem, egy csapat versenyben maradt, nekik még reményük van eljutni az országos döntőre.

Persze azoknak sincs oka szomorkodni, akik nem nyertek, mert a vállalati KISZ-bizottság igazán színvonalas vetélkedőt állított össze. A versenyzők — 14 csapat — számot adhattak irodalmi, helyismeretről és nem utolsósorban leleményességükről.

A szép és új környezetben lebonyolított vetélkedő színvonalosságára jellemző, hogy még egy apró játékvezetői tévedést is kibírt zökkenőmentesen.

A vetélkedő végső sorrendje így alakult: első helyezett a Szolgáltató üzem A csapata. Ők a könyvjutalom mellett jogot nyertek a megyei vetélkedőn való részvételre is. Második lett az ÉDU A csapata, harmadik a II. sz. bányász üzem A csapata, negyedik a IV. sz. bányász üzem A csapata. Jutalmul szintén könyvet és egy szép oklevelet kaptak.

S hogy senki ne távozzék üres kézzel, a többi versenyző is egy-egy könyvet vihetett haza emlékül.

A zsűri jutalma pedig a játék volt, hiszen igazán nem volt könnyű dolguk kiválasztani a sok jó közül a legjobbat.

Weszl László

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Gelsz Ferenc
Szerkesztő:
Ragoncsa János
Szerkesztőség:
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Telefon: 15-851
Vállalati tel.: 7-243, 7-147

Kiadja
a Baranya megyei
Lapkiadó Vállalat
Belelős kiadó:
Braun Károly
Kiadóhivatal:
7601 Pécs, Hunyadi út 11.
Telefon: 15-000

MÉV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Sperczel János

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre
36 forint
Előfizethető
a sajtóosztályi bizalmiaknál

Ny-623-4

Jó politikai légkör — eredményes gazdasági munka

Figyelemmel kísérjük az emberek munkáját

A gépészet esztergályos csarnokában mindig megragad a katonás sorban álló gépek, a gépek mellett kísérem megajlott háttal és nagy figyelemmel munkájukba mélyedő emberek látványát. Most is itt vagyok e nagyon ügyes és pontos munkát végző gépek között. Az egyiknél megállok, a gazdájához jöttem. De ő mindig szól is, hogy a másik oldalra álljak, mert itt balesetveszélyes! Valóban, a gép késének munkája közben peregnék a forgácsok. Fájdalmas lehet ez a hasítás, mert a forgácsok „kínjukban” összetekerednek, s mint megannyi spirálrugó hullanak lábainkhoz.

Czuni József vasesztergályos szájában tüzet fog a Fecske, s első szippantásának füstje kéken gyűrűzik fel közöttünk. Tekintete néhány másodpercig a kavargó füstöt követi, rám néz, s beszélni kezd.

— Tizenegy éves voltam, amikor édesapám a szénbányában meghalt, s édesanyám egyedül nevelte két fiát. Az általános iskola elvégzése után a Sopiana Gépgyárba kerültem és iparitanulónként dolgoztam, majd sajátítottam el a vasesztergályos szakmát. Mivel már foglalkoztatott a családalapítás gondolata, a nagyobb kereset és gyorsabb lakáshozjutás reményében 1965 elején átjöttem a MÉV II. sz. bányász üzemébe. Mindkét reményem valóra vált, feleségemmel és két gyermekemmel rendezett körülmények között élünk.

— Egy bányászásban minden munkanap új feladatokat hoz. Sikerül helytállnod ezek teljesítésében?

— A szakmát szeretem, de megegyezik nem ezt választanám. A sok állás, a nehéz munkadarabok emelgetése jelentős fizikai, a nagy pontosságot igénylő, állandó figyelem pedig fárasztó szellemi igénybevételt jelent. Mondhatom, hogy ez a szakma a nehéz fizikai munkához tartozik, ami bizony a kategóriánkban nem tükröződik. Ennek ellenére érzem e munka szépségét is és egy-egy komoly munkadarab elkészítése nagy elégtételt jelent az érte elszervezett fáradságért. Feladataimat mindig pon-

Czuni József munka közben Kiss László felvétele

tosan és legjobb tudásom szerint igyekszem megoldani. Persze, hiba nélkül így sem megy a dolog, és bár kijavítom a tévedést, hatása napokig hazakísér. Annál is inkább bánt a dolog, mert ilyenkor nem azt hallom, hogy ez, vagy az az esztergályos elhibázta... hanem, hogy a párttitkár...

— Könnyebb, vagy nehezebb a helyzet azóta, hogy párttitkárként választottak?

— Egy éve vagyok a gépészeti alapszervezet párttitkára. Előtte a KISZ-ben tevékenykedtem, majd pártvezetőségi tag voltam. Örültem, hogy rám esett a tagság választása, pedig ugyancsak sok többletmunkával, gonddal jár. Nagyon felelősségteljes munka ez, mert sokfélék az emberek és mindenkit másképpen kell megközelíteni. Ügyeiket intézni is csak nagy körültekintéssel lehet. De kárpótol mindenért, ha bizalommal jönnek hozzám segítségért, egyéni gondjaikban is. Most készülünk a beszámoló taggyűlésre, utána pedig a választá-

sokra. Minden párttaggal szeretnék elbeszélgetni, és pedig nagyon őszinte légkörben!

— Ugy érzem, nagyon fontosnak tartod az őszinteséget. Miért?

— Az emberekbe nem lehet belelátni, tartalom nélküli szép szavakat pedig könnyű mondani. De munkatársaink élete itt folyik előttünk és napi munkájukon, egyéni életükön keresztül gyorsan lehet mérni szavaik tartalmát, belső értékét. S ha ezek nincsenek összehangban, elbeszélgetünk velük, figyelemmel kísérjük őket, hogy el ne kalódjanak.

— Gazdasági vezetőimél, mint partnerekkel, a kialakult viszony nagyon jó. Kölsönösen figyelembe vesszük egymás véleményét, gondjaimban nem hagynak egyedül. S a jó politikai légkör pedig biztosítja az eredményes gazdasági munkának is — mondta befejezésül Czuni József esztergályos, a gépészeti pártalapszervezet titkára.

Nagy Sándor

NDK csereüdültetés

Vállalatunk 1980-ra is megkötötte csereüdültetési szerződését az NDK-beli Wismuth testvérvállalattal. A szerződés alapján 220 fő kölsönös üdültetésére kerül sor az év folyamán. Továbbra is a közkedvelt üdülőterületeken üdülhetnek dolgozóink az NDK-ban, de új lehetőség lesz a Bad Blankenburg-i üdültetés, hegyvidéki környezetben.

A testvérvállalat dolgozói hazánkban Harkányban, Balatonfüreden, Balatonmária-fürdőn pihenhetnek. A korábbiakhoz hasonlóan kirándulásokon ismerkedhetnek meg Budapest és a Balaton környék idegenforgalmi nevezetességeivel.

Dolgozóink az alábbiak szerint vehetnek részt az NDK csereüdültetésben.

Zinnowitzban: június 24—július 8-ig, július 8—22-ig, július 22—augusztus 5-ig, augusztus 12—26-ig; Berga Elsterben június 30—július 15-ig; Schwarzbürgben július 17—augusztus 1-ig; Bad Blankenburgban augusztus 18—szeptember 2-ig.

A vállalati szakszervezeti bizottság az üzemeknek keretszámot ad a beutazható férőhelyekre. Az igényeket a szakszervezeti bizalmiak gyűjtik össze, s az üzemi szakszervezeti bizottságok döntenek a részvételről.

A ki- és visszautazás repülőgéppel történik, s dolgozóinknak egyénileg kell beszerezni az utazáshoz szükséges piros útlevélet és a valutát.

J. K.

Egy óra a robbantómesterrel

Zengő

József

A II. sz. bányász üzem 18. északi szállítójátékában kaptam az információt: rögtön jön, előbb segít a mozdonyosnak üreset be-készíteni az egyik csapattal. Korábban megbeszéltük már, hogy keresem, s így nem éri váratlanul a jövevelem. Beszélgetésünk néhány perc múlva oldottá válik.

— Hogyan lett bányász?

— Kétszer lettem az. Először Pécsbányán, de egy tömeges halálos baleset után féltemben leszámoltam. Aztán Bétára hívtak a bátyám, s onnan népgazdasági érdekből került az egész csapatunk ide 1957-ben. Alapító tagja voltam a nagynevű 22-es csapatnak. Nem sokan dolgozunk már abból a gárdából a föld alatt.

— A jelenlegi robbantómesteri munkakörben 8 éve vagyok, s igyekszem jól elvégezni a feladatokat. Nem túl nehéz ez a munka, de most már hamar táradok, hamar elfogy a levegő. Naponta többször bejárom a csapatokat, jelenleg hatot. Ahol kezdő, vagy fenntartó a vajúr, ott szoktam segíteni a fúróluk telepítésénél, vagy a fogásmélység megválasztásánál. Műszak közben a szállítókat meg az iparosokat igazítom el az aknási utasítás értelmében. Műszak vége felé szállítom a munkahelyekre a robbanóanyagot.

Józsi bácsi, az 1-es csapatra kettő, egy kettő... háromszor kettő... és 20 kilogramm andó kell, halom a rejtjeles szöveget az operátortól. Ugy látszik, csak nekem rejtjeles, mert a megszólított írja és tudja mit jelent.

— Robbantást is végeznek?

— Csak akkor és egyet, ha nincs robbantó vajúr valamelyik csapaton. Azt is csak műszak végén. Beszélgetésünket egy újabb érkező szakítja meg.

— Józsi bácsi, robbantunk?

— Igen.

— Akkor legyen szíves majd hozni kettő egy-kettő... meg... hallom újból a kódolt szöveget.

— Tudja mi a baj? Kevesen vannak már olyanok, mint Jelenik Laci, a 35-ös csapatról. Ő is valamikor a huszonkettesben kezdte. Eljutunk oda, hogy nem lesz utánpótlás. Arról nem is beszélve, hogy senki nem akar többletmunkát, vagy társadalmi munkát, a boríték tartalmánál valamivel többet végezni. Hamarosan én is nyugdíjba megyek. Van még tizenhat hónapom. Szinte a napokat lehetne már számolni.

— A nyugdíjas évekre is lesz elfoglaltsága?

— A bányászokodásom gyümölcse Orfún egy kis

ház. Oda fogok kijárni, meg horgászni. Nem fogok akkor sem unatkozni.

Az előbb ígért robbantáshoz még bekészíti a robbanóanyagot a lőszeres-ládába, megérkezik Chrapó László aknász.

— Irni akarsz a papáról? Ne felejtse megírni, most kapott november 7 alkalmából 20 éves szakszervezeti munkáért emléklapokat és jutalmat. Egyébként ő a műhelybizottságunk agit.-prop. felelőse, irányítja, szervezi a szakszervezeti oktatást. Szakszervezeti bizalmi, nagyon sokat vállal magára és becsülettel végig is csinálja.

A lőszeresládára rákerül a lakat, lassan műszak vége, elindulunk a 35-ös csapatra. Most teljes a kép bennem a robbantómesterről, hogy vállra vetett lőszeresládával ballag előttem Józsi bácsi. Menet közben nem sokat beszélünk. Figyelni kell a lábunk alá, magunk köré, mert a pótbiztosítástól leszűkült vágatban alig férünk el az üres és tele csillék mellett. Főleg ő, az oldalán levő lőszeresláda miatt.

Már várják a csapatot. Rövid, tömönatos utasításokra nagyon fegyelmelmenten és gyorsan a vágat oldalából megkezdett gurító vajúrvégét betöltik. Áramtalanítás, különböző biztonsági intézkedés, ködpermetező üzembehelyezése... A robbantómester végig zongorizza még egyszer ezt a skálát. Minden rendben.

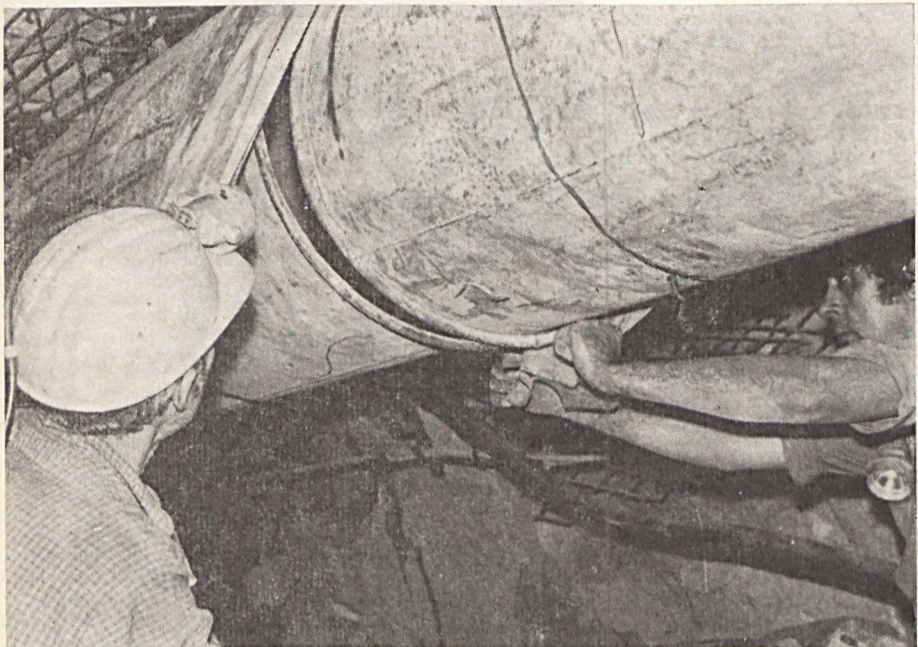
— Ört nem kell kiállítani, mert ez az egy bejárata van a munkahelynek, ebben van a robbantóállomás is — magyarázza Józsi bácsi, s közben oda is érünk.

A lámpával körbepásztázom a főtét, nehogy a légnyomástól, rázkódástól fejre hulljon egy meglazult kódarab, közben halom: — Vigyázz! Robbantás.

És rátelepednek a dobhártyámra a fokozatok. Biztos mind elment, mert elégedett a robbantómester arca. Ő készül vissza a munkahelyet felszabadítani én az aknához, s egy jó szerencsét!-tel elköszönünk egymástól.

Kukai András

A kamrában mindenhol fatámok Előtérbe került a takarékoság és a hatékonyabb szervezés

A légeszaternán réslekötést végez Pintér László és Gáncs Gyula a IV. sz. bányauzemben Csöndör László felvétele

Harminc, harmincöt csillét is ki lehet adni

Vállalatunknál a legkorszerűbb fejtési technológiákat a IV. sz. bányauzemben alkalmazzák. Több ízben írtunk már a tömbomlasztásos módszer hatékonyságáról. Nagy hozamúak a robbantások, kevesebbet kell biztosítani is. Persze, ennek a fejtési módnak az alkalmazása csak megfelelő körülmények között lehetséges. A II-es körlet szobafalán, csakúgy mint máshol, táblázatról olvashatjuk le a csapatok teljesítményét havonkénti bontásban. A legutolsó rubrikában a brigádok éves vállalásai találhatók. Az üzem Kiváló brigádja címet viselő 50-es csapat például 110 százalékos teljesítménnyel kívánja zárni az évet. Mivel tömbomlasztásos technológiával dolgoznak, munkájuk nagymértékben kihat a körlet teljesítésére. Más csapatoknak viszont hagyományos fejtési módszerekkel öreg, régi bányaterületeken kell helytállniuk. Egy ilyen kollektívához látogattunk el Pálmai József körletvezető-helyettesel.

A negyedik szinten az egyik legrégebben művelt bányatérsgében egymást érik a csapatok. Utban a 44-esre a körletvezető-helyettesel beszélgetünk. — A párt XII. kongresszusa tiszteletére hirdett versenymozgalom eredményeit láthatta a táblázaton — mondja Pálmai József. — Alig van csapat, amely ne teljesítené a tervét. Ugy hiszem, minden nehézség ellenére eredményes évet zárhatunk majd. — A 44-es is? — Ez talán a legkisebbszámú, legmegbízhatóbb csapatunk. Nehéz, a munkahelyük, de ők mindenhol helyt tudnak állni. Megáll egy feltörés alatt, feljelez, majd mikor berreg a válaszcél, elindul felé. Az első szkréper mellett Hamvas Ferenc aknász utasítását írja alá Bereg-

szási László csapatvezető várja. — Még legalább tíz üres kéne — mondja a várja. — Szólok a mozdonyosnak. — Ezt a szabadszéli kamrát hajtjuk most — mutat a vágvégre Beregszászi László —, az előző oldalkutatás szerint enged még vagy tíz métert. — Egy ilyen fejtés igen munkaigényes — szól közbe Pálmai József. — Valóságos fenyőerdőt kell beépíteni biztosításnak. Nem is lehet akkorát robbantani, mint egy pásztafejtésben. Persze, itt kevesebb tonna az elvárás. Azelőtt pásztafejtésben dolgozott a csapat. Amikor a körletvezetés ilyen nehéz munkahelyet adott a brigádnak, bíztott abban, hogy itt is megállja majd a helyét. Nos, a féléves tervüket 113 százalékra teljesítették és most is jól állnak. — Nem is olyan nehéz munkahely ez — csóválja a fejét a csapatvezető. — Először kicsit szokatlan volt, de a jó bányásznak alkalmazkodni is tudni kell. Míg beszélgetünk, Sziva Béla csapatvezető várja egy törött fesszék cseréjét. A feltörésfelől a csapat harmadik tagja, Szepesi József érkezik. — Meghozták az üreset — mondja a csapatvezetőnek. — Akkor folytatjuk a szállítást. A feltörés létráin kászálódunk lefelé. Szűk a hely, épphogy elférünk. A körletvezető-helyettes kitalálja a gondolatot. — Azt a rengeteg biztosító anyagot is itt húzzák fel a munkahelyre. A hárommétereseket elég nehéz bejatszan ide. Ha nem volna nagy gyakorlatuk... Nekik ez sem jelent problémát. Sok gondjuk van a munkahellyel, de panaszkodás helyett megküzdnek a nehézségekkel. A 44-es csapat nem véletlenül aranykoszorús szocialista brigád. N. G.

Harc a vibrációs ártalmak teljes kiküszöböléséért

A Kísérleti kutatási és automatizálási üzem gépezeti üzemegysége évek óta foglalkozik olyan korszerű fúrótám kifejlesztésével, amely kiküszöböli a vibrációs ártalmakat és könnyíti a nehéz fizikai munkát. Miután az 1974-ben napvilágot látott sokat ígérő konstrukció már kiállta a föld alatti próbákat, olyan döntést született, hogy a bányabell tapasztalatok figyelembevételével kell kialakítani a PKE-60 típusú elvezetési sorozatgyártási követelményeknek is megfelelő változatot. Az így elkészített 100 darab fúrótám rövid időn belül megkezdte bányászainak felismerését a szerkezet előnyeit és aktív közreműködők lettek a továbbfejlesztés során. A PKE-60/78 elnevezésű szerkezetben már lehet fedezni az üzemeltető várakozásait és karbantartó lakatosok megvalósult újítási javaslatát is.

— Miben különbözik az új fúrószerkezet a korábbi változattól, és mi volt a továbbfejlesztés elsődleges célja? — kérdeztem Bognár Lajos témafelelőst, a Kísérleti kutatási és automatizálási üzem kutatómérnökét.

— Elsődleges célunk volt, hogy korszerű, könnyen kezelhető, üzembiztos fúrótámot fejlesszünk ki, amelynek karbantartási költsége kisebb, mint elődjéé. A gépezeti üzemegységünkönél kifejlesztett PKE-60 típusú pneumatikus fúrótám berendezés, amely a PR-27 típusú ütve-forgatva működő fúrógép eltolását végzi, igen kedvelt lett a két méter hosszú robbantólyukak fúrásánál. Számos előnyös tulajdonsága ellenére rendelkezett azonban előnytelen tulajdonságokkal is, amelyek csak hosszabb üzemeltetés során derültek ki. Elsősorban az eltolóhengeren levő műanyag-tömlők sérülékenységét, a légtüske törésveszélyes kialakítását kell megemlíteni, de nem volt előnyös a fúrószerkezet konzol kialakítása és a gyakori drótkötélszakadás sem. A bányauzemektől beérkező ésszerűsítő javaslatok figyelembevételével sikerült a felsorolt problémákat kiküszöbölni, amibe nagy szerepe volt egy speciális új profilsőnek, amelynek

Az év vége közeledtével vállalatunk egyre több szocialista brigádja teljesíti az 1979-es esztendőre előirányzott feladatait. Ez év nyarán a SZOT és a KISZ KB felhívására az MSZMP XII. kongresszusa tiszteletére országos méretű munkaverseny indult. Sorra születtek a felajánlások. A felhíváshoz a III. sz. bányauzem 89 brigádja csatlakozott, 746 fővel. A termelő csapatok vállalták, hogy éves tervüket november 30-ig teljesítik. Szluka Mátyást, a III. sz. bányauzem versenyfelelősét kerestük fel, hogy tájékoztasson bennünket a tíz hónap eredményeiről, tapasztalatairól.

— Ugy tudom, vannak brigádok, amelyek november elseje óta már 1980-as naptárt használnak.

— A versenymozgalom értékelésénél igen sok szempontot kell figyelem-

Akik novemberben kezdték az új esztendőt

be vennünk. A termelő csapatoknál a teljesítményt könnyebb értékelni. Az első tíz hónap munkája alapján már nem egy kollektíva teljesítette vállalásait. A fejtési csapatok közül a 61-es szocialista brigád balesetmentesen, 50 százalékos költségmegtakarítással már október 31-én befejezte éves tervét. Ugyanez mondható el a 34-es szocialista brigádról is. Ők évek óta az üzem élenjárói. Nemcsak a kitermelt tonna mennyisége figyelemre méltó, hanem jó példával járnak elől a

takarékoság, és a jó munkaszervezés területén is. Az egyszakos csapatok közül a 21-es, a 63-as és a 70-es szocialista brigádok szintén teljesítették már éves tervüket. Egy hónappal előbb tettek eleget vállalásaiknak a 9-es és a 2-es csapat kollektívái. Ők vágathajtok. Külön elismerést érdemel a B-7-es bányafúró brigád munkája; 146,6 százalékos teljesítményük azt jelenti, hogy ők már novemberben márciusra dolgoztak.

— Ez évben mik voltak azok a szempontok, amiket a munkaverseny elbírálásánál különös súllyal kezeltek?

— Mindenek előtt a balesetmentes munkavégzést, az anyagtakarékoságot és a jobb munkaszervezést. E három tényező egymással szorosan összefügg.

— Eddig a termelő csapatokról beszéltünk. A kiszolgáló munkát végző kollektívákat minek alapján értékelik?

— Míg a termelő csapatoknál a tonna és a centiméter alapján mérjük a teljesítményt, a kiszolgáló részlegek fő feladata a veszteségi idők minimálisra csökkentése. Mindössze ebben különbözik az értékelés. Az utóbbiaknál is éppoly fontos a balesetmentes munkavégzés, a takarékoság és a jobb munkaszervezés.

— A versenymozgalom mennyiben segíti az üzem éves tervének teljesítését?

— A brigádállások adják az üzem tervteljesítésének legfőbb biztosítékát. Szocialista brigádjaink évről évre tanújelét adják annak, hogy tisztában vannak feladataikkal. Vállalásaik is ezt tükrözik, és munkájukkal is ezt igazolják. Az üzem gazdasági vezetése éppen ezért biztosítottattnak látja az éves terv sikeres teljesítését — mondta végezetül Szluka Mátyás.

Nógrádi G.

Fúrószerkezetek továbbfejlesztése

alkalmazása még további számos jó tulajdonságot tartalmazott.

— Hogy vizsgázott a PKE-60/78 típusú fúróelölő szerkezet a bányabell próbaüzemeltetés során?

— A továbbfejlesztett fúróelölő szerkezetből két prototípust gyártottunk le a tmk-műhelyben, majd a IV. sz. bányauzemben került sor a próbaüzemeltetésre. Állandó megfigyelés alatt 800 folyóméter robbantólyukat készítették el meghibásodás nélkül. Később ezekkel a fúróelölőszerkezetekkel végezték a III. sz. bányauzem légakna visszabovítását; 3600 folyóméter lyukat fúrtak darabonként anélkül, hogy a legkisebb termelés kiesést okozó meghibásodás történt volna. Ezek a gépek jelenleg is üzemelnek.

— Mi lett ezután a sokat ígérő típusfejlesztés további sorsa?

— A próbaüzemeltetések az időközben legyártott újabb négy, már távvezérléssel is ellátott szerkezet beüzemelésével 1978. év során befejeződtek és a sorozatgyártásra alkalmas dokumentáció alapján a vállalat 200 darab legyártását rendelte meg a Pécsi Vasasipari Szövetkezetnél, illetve a Szolgáltató üzemben. Ebből a szériából 100 darab már működik a bányauzemekben.

— Ezzel a sikeres eredménnyel a fúróelölő szerkezetek kifejlesztésének több éves programja be is fejeződött?

— Távolról sem. Eppen most készül a tmk-műhelyben két darab fúróelölő prototípust fűtészegecs-lyuk fúrára könnyebb, távvezérelt kialakításban.

— Mikor kerül kipróbálásra?

— Minden bizonnyal még ebben az évben. Svastits Aladár

A Kísérleti kutatási és automatizálási üzem galvanizáló műhelyében Alpár Jenő passzivált kadmiummal felülkezelte lemezt szárít levegővel (balról), Takács Jenő alumínium műszeralkatrészeket „szerszámoz” fel eloxáláshoz Keller Gábor felvétele

Miért minősül robbanó- anyag az ammóniumnitrát és dízelolaj keveréke (ANDO)?

Mint ismeretes, az ammóniumnitrát (NH₄NO₃) a robbanóanyag és a műtrágyagyártás egyik nélkülözhetetlen alapanyaga. A hetvenes évek elején a Mecseki Ércbányászati Vállalat gazdasági megfontolásból kezdeményezte, hogy a bányászati robbantások céljára ammóniumnitrát-dízelolaj keveréket, ANDO megnevezésű robbanóanyagot állít elő gépi keveréssel, és használt fel jelenleg is nem jelentéktelen mennyiségben. A példát követte a Kőbányászati, majd az egyéb érc-, ásványbányászati és 1976-tól a mezőgazdaság.

Az ANDO robbanóanyag bármilyen módon való előállítását, forgalombahozatalt és felhasználását a bányahatóság engedélyezi, illetve ellenőrzi.

AZ AMMÓNIUMNITRÁT VESZÉLYES TULAJDONSÁGAI

Szakirodalomból ismert, hogy az ammóniumnitrát 163-170 Celsius fokon megolvad, majd 190 Celsius fok hőmérsékleténél bomlani kezd és 300 Celsius fok felett a bomlás robbanást eredményezhet. Magasabb hőfokon az anyag bomlása során dinitrogén-oxid (N₂O) és víz keletkezik hőtermelés mellett, majd N₂O melegítés esetén tovább bomlik.

Az ammóniumnitrát kedvezőtlen esetben, erős indítással robbanhat, ezért nem szabad a megkeményedett anyagot robbantással lazítani.

Az ammóniumnitrát oxidálóképessége lényegesen nagyobb, mint amennyi ammóniumtartalmának oxidáláshoz szükséges, pl.: minthogy 5-7 száza-

lék szénhidrogént képes oxidálni. Ezért az anyag meggyulladás esetén igen nehéz a tüzet eloltani. Az a vélemény alakult ki, hogy olaj vagy egyéb szervesanyag és ammóniumnitrát együttes jelenléte jelentősen tűzveszélyes és a tűz robbanásba mehet át.

Fenti okokból ammóniumnitrát-raktárakban nem tanácsos szervesanyagot tárolni és nyílt lángot használni. Az ammóniumnitrát kedvezőtlen tulajdonsága, hogy az anyag összeáll és megkeményedik. Ezt különböző adalékanyagok hozzáadásával vagy granulálással akadályozzák meg. A granulált salétrom melegítése különösen veszélyes, tekintve hogy a szemcsék felületén szervesanyagok lehetnek (pl.: olaj).

NEHÁNY AMMÓNIUMNITRÁT-ROBBANÁS KÜLFÖLDÖN

A finnországi Oulu város egyik gyártelepén 1963-ban 8-10 tonna folyékony ammóniumnitrát robbant fel a salétromüzem keverőtartályában és a robbanásnak 10 halálos áldozata volt.

Oppauban (Mannheim közelében) 1921-ben a műtrágyagyár egyik raktárában 4500 tonna ammóniumnitrát robbant fel, 560 ember életét vesztette és 1950 megsebesült.

A felrobbant műtrágya ammóniumszulfát és ammóniumnitrát 1:1 arányú keveréke volt. A keverék tárolás közben összeáll és megkeményedik. Hosszú ideje az volt a gyakorlat, hogy az anyagot robbantással lazították, amire az engedélyt számos kísérlet után adták meg a hatóságok. Feltehetően a szerencsétlenséget az okozta, hogy a robban-

tás helyén az ammóniumnitrát feloldott.

Texas City kikötőjében egy hajó rakodóterében tűz keletkezett, majd felrobbant a 2300 tonna ammóniumnitrát rakomány. A robbanás további két hajó azonos rakományát is indította. Összesen 7000 tonna ammóniumnitrát robbant fel és 551 ember életét vesztette, 3000-en megsebesültek és a kárt 75 millió dollárra becsülték.

Egy belga vegyigár raktárában 1942-ben 150 tonna ammóniumnitrát robbant fel. Az eset következtében 300 ember vesztette életét és mintegy ezren megsérültek. A vizsgálat során feltételezték, hogy az egyik dolgozó robbantással akarta lazítani az összeállt anyagot és ezért következtet be a robbanás.

HATÓSÁGI ALLÁSPONTOK AZ AMMÓNIUMNITRÁT VESZÉLYESSÉGÉNEK MEGÍTÉLÉSE KÉRDÉSÉBEN

Az ammóniumnitrát gyártása, forgalombahozatala és felhasználása a Német Szövetségi Köztársaságban a robbanóanyagokra vonatkozó rendelkezések alá tartozik.

A finnországi 1963. évi robbanás okát vizsgáló bizottság sürgette az ammóniumnitrát gyártásának a robbanóanyagokra vonatkozó rendelet hatálya alá való vonását.

Angliában és az USA-ban az érvényes rendeletek szerint az ammóniumnitrát önmagában nem robbanóanyag és így nem tartozik különleges rendelkezések alá.

Hazánkban a gyártásra és forgalombahozatalra a vegyipari előírások vonatkoznak. Az ammóniumnitrát és 4-6 százalékos fűtőolaj keveréke robbanóanyag minősül és az előállítás, forgalombahozatal és felhasználás engedélyhez kötött és a tevékenység előírásoknak megfelelő végzést.

se fölött a bányahatóság örökös.

Összefoglalva megállapítható, hogy az ammóniumnitrát hőre érzékeny vegyület, magasabb hőmérsékleten, zárt térben, a kémiai bomlás, vagy erős iniciálás robbanást eredményezhet. Szervesanyag jelenlétében fokozottan tűzveszélyes és nagyobb mennyiség egésze ugyan csak robbanásához vezet. Ezért nem tanácsolható a megkeményedett ammóniumnitrát-tartalmú műtrágyák robbantásos lazítása vagy terítése.

A mezőgazdaságban műtrágyaként is elterjedt szemcsés ammóniumnitrát és 4-6 százalékos olaj keveréke megfelelő indítóanyag használata esetén robbanóanyagként használható.

Ugy ítélték meg tehát, hogy az ilyen keverék minősítése kérdésében az illetékes hatóságok kötelező gondossággal jártak el.

DARÓCZY MIKLÓS

Munka és művelődés 1979

A IV. sz. bányászati tanács-terében került sor november 13-án a műveltségi vetélkedő üzem-területi selejtezőjére, melyen 15 szocialista brigád 3-3 fős csapattal vett részt. Zsikó János, a Ságvári Ércbányászati Ház igazgató helyettesének megnyitotta szavalt után a versenyzők asztalára került a külpolitikai tó, amelynek kitöltésére 7 percet adtak. Ezt követően a Pécsi Nemzeti Színház által bemutatott hat előadás szereposztásával alapján kellett felismerni egyet, majd a látott előadásról kapcsolatos kérdést tettek fel a résztvevőknek.

Harmadik feladatként egyperces tárlatvezetés következett.

Ezután egy közösen elolvasott mű tartalmát és mondanivalóját kellett ismertetni. Utolsó feladatként minden csapat - a novemberi Pécsi Műsor felhasználásával - egy szabadidős programot állított össze.

Végül kihirdették a vetélkedő eredményét, mely szerint első helyezést ért el az Eötvös Loránd brigád, második lett a Cséll Ottó műszaki fejlesztési csapata, harmadik helyezést ért el a Lembrecht Kálmán, negyedik pedig a Bláthy Ottó szocialista brigád csapata. Ők jutottak tovább a városi elődöntőre, ahol bizony benne, hasonló jó eredményt fognak elérni.

STAUSZ CSABA

Egy botrány kapcsán

Apunk október elseji számában olvashattuk Végre megjött Kati... címmel Timár Zoltán cikkét, amelyből megtudhattuk, hogy a Ságvári Ércbányászati Ház nagyterme (még a régi) nem alkalmas élvonalbeli beat-együttesek fogadására. Örülünk neki! Különben is, például a Rolling Stones együttes koncertjein annyi energiát használ fel, mint amennyi százezer lakosú város szükséglete.

Bár úgy érzem, Mick Jaggerék sohasem fognak Pécsre jönni, mégis aggodom. Erre a magyar beat-együttesek adnak okot. Pontosabban nem is ők, hanem a rajongók. Ne adj isten, hogy a Ságvári új szárnya megfelelő kapacitással rendelkezzen egy-egy beat-együttes szerepeltetésére. Pedig talán szükség lenne rá.

A közelmúlt legendásan rossz emlékező Bodor show-ja példa arra, hogy a legjobb üzlet a könnyű műfaj. Felháborodás ide, vagy oda, ez hozza a nagy bevételt. A Ságvári Ércbányászati Ház nem élvez olyan támogatást, mint más kultúrházak, ezért az igazán színvonalas programokat úgy kell megpórolni az éves költségvetésből. Egy-egy Bodor show két-három valóban színvonalas produkciót is fedeztet. Szomorú tény ez. Ahogy jött Kati, úgy jöhetne Dinamit is, de reméljük, nem a Ságváribe...

Talán leragott csont már. Az Ifjúsági Magazin hosszú cikksorozatban foglalkozott egy mostanában tapasztalható új koncertörvéllettel. Hogy azért van-e, mert írni róla, vagy azért folalkoznak vele, mert már több mint tünet, nem tudni. Mindenesetre számolni kell vele.

Hétfői napokon rendszeresen szerepelnek neves

beat-együttesek városunkban. Így volt ez november elején is. Az egész városban plakátok hirdették: Dinamit koncert lesz a Pécsi Nemzeti Színházban.

Bár a legújabb magyar beat-együttesnek vajmi kevés köze van Nobel találmányához, a rajongók kis híján romba döntötték a színházat.

Nem részletezem, hogy törték össze az üléseket, hogy a koncert kellős közepén miképp találták szíven a fiatalokat Ámor nyilai (hogy ennek látványos tanújelét is adták, mindenki szeme láttára), vagy, hogy a nézőtéri ügyelőt késsel fenyegették meg, miképp verték egymást láncsal a koncert után a szenvedélyes nézők. Mind-azt jobb elfelejteni. Hogy hány üres pálinkásüveget hagytak maguk után a rajongók, az már ne is botránkoztatson meg bennünket.

A fent említett cikk írója azon háborodott fel, hogy koncert közben a fiatalok gátlástalanul pöfékeltek. Ugy tűnik, ez a legkevésbé. A botrányokozás ilyen alkalmakkor egyre inkább hétköznapi dologgá válik. Ha pedig ez senkit nem zavar, az szomorú.

A színházról és a sportszarnokról úgy hírlík - kitiltották a hasonló rendezvényeket. Aki látta a Ságvári Ércbányászati Ház új szárnyát, az bizonyára aggódik, hogy egyszer ezt a gyönyörű színháztermet „dinamit rajongók” töltik meg. Rossz rágódnál. De legyünk optimisták. A Ságvári vezetősége nyilván ismeri a történeteket és remélhetőleg nincs az a jó bevétel, amely megengedné tenné, hogy kultúrházunk hasonló randalírozások színhelyévé váljon.

Nógrádi Gábor

A SZERKESZTŐSÉG HÍRLETÉBŐL

Megnyílt a nyilvános könyvtárunk

A vállalati szakszervezeti bizottság az önálló könyvtár megalakulása óta kereste az utat, hogy a közművelődés alapját jelentő könyvtári dolgozóink számára elérhetővé, nyilvánossá tegye. Az üzemekben létesített letéti könyvtárak beindítása után azonban még mindig kérdés maradt: mikor, hol használhatják dolgozóink hozzátartozói a könyvtárunkat?

A november hó elején átadott Ságvári Ércbányászati Ház új könyvtára ennek a célnak kíván eleget tenni. A modern, szabadpolcos berendezés, a galériás megoldású olvasóterem egyaránt szolgálja, hogy vállalatunk dolgozóit, hozzátartozóit és gyermekeik rendszeresen hozzájuthassanak az irodalomhoz, a könyveknek keresztül pedig az önművelés megvalósulásához, a tanulás elmélyüléséhez és a kulturált szórakozáshoz.

A könyvtár, amely a művelődési ház új szárnyának földszintjén helyezkedik el, hét-ezer kötetes, korszerű állománnyal rendelkezik, amelynek közel a fele ismeretterjesztő, szakirodalmi mű.

A szépirodalom mellett jelentős helyet foglal el a gyermek- és ifjúsági irodalom, ebben a legkisebbek rajzos, képes mesekönyveitől a tizenévesek regényéig megtalálható az ifjúsági irodalom hazai és nemzetközi műveinek legjelentősebb alkotásai.

Az emeleti részen az ezer kötetet meghaladó kézikönyvtár található. Itt valamennyi tudomány- és művészeti ág legkiválóbb összefoglaló mű-

vel, kézikönyvei, lexikonjai sorakoznak egymás mellett. Mindezen műveket a könyvtár helyben olvasás útján bocsátja a kedves olvasók, érdeklődők rendelkezésére.

Január elsejével pedig megindul a hírlap-olvasó - ugyan csak az emeleten -, ahol mintegy 50 féle folyóirat, képesújság és naplaj közül válogathat a hírek után érdeklődő.

A könyvtárnak minden MÉV dolgozó, családtag és nyugdíjas tagja lehet. A könyvtár szolgáltatásai a beiratkozott olvasók számára díjtalan.

Nyitvatartási idő: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön 14-18 óráig, pénteken 10-15 óráig.

Tekintettel arra, hogy olvasóink az önálló könyvtár valamennyi művéhez hozzáérhetnek elmondhatjuk: 23 ezret meghaladó az a könyv- és dokumentum mennyiség, amelyhez olvasóink a szakszervezeti könyvtárban hozzájuthatnak.

Meg kell említeni azt is, hogy a könyvtár - kívánságra - más, nagyobb könyvtáraktól - SZMT Könyvtár, Megyei Könyvtár - könyvtárközi kölcsönzés útján is irodalomhoz juttatja olvasóit, ha a keresett mű nem található meg saját állományban.

A könyvtár tisztelettel és szeretettel várja vállalatunk dolgozóit és hozzátartozóit és törekedni fog arra, hogy az olvasói igényeket magas színvonalon a legmesszebbmenőkig teljesítse.

Arany Tóth Tibor
könyvtáros

Színházi előzetes

A Pécsi Nemzeti Színház decemberben két bemutatást tart. Eredetileg november harmadikán lett volna Illyés Gyula: Homokzsák című színművének premierje. A bemutatást egy héttel „csúszott”, így a vigjátékot december hetedikén láthatja először a pécsi közönség.

A mű teljes címe: Homokzsák, avagy nevetni könyvebb. A darab nyáron, a Gyulai Várszínház előadásán, már nagy sikert aratott. A rendező: Sik Ferenc érdemes művész, aki már az ősbemutató is sikeresen érzékeltette napjaink valóságát a két világháború között játszódó cselekmény tükrében.

November 14-én a Kamaraszínházban lesz Albert Camus: Az igazak című drámájának bemutatása.

1905 februárjában egy terrorista csoport - a Szocialforradalmárok Pártjának tagjai - bombamerényletet szerveztek Moszkvában Szergej nagyherceg, a cár nagybátyja ellen. Ez a merénylet, annak előzményei és körülményei, az igazak tárgya.

Az eszköz, a mód, amellyel politikai céljaikat akarják elérni a „terroristák” napjaink Nyugat-Európáját idézi. A mű hősei azonban nem gengszterek. Kezdetől fogva tudatában vannak annak, hogy cselekedetük egyenlő az öngyilkossággal. Epp ez a tudatosság és a céljaik teszik őket mártirokká.

Albert Camus: Az igazak című drámáját most mutatják be először hamú drámájának bemutatásán.

N. G.

Művelődjünk, Műsorakozzunk

A Ságvári Ércbányászati Ház Művelődési Ház és a Pécsi Ifjúsági Ház decemberi programjából

- Ságvári Ércbányászati Ház
- 6-án 17 órakor: Nyugdíjasok klubja. Músortos Téliapó és fenyőfa ünnepély az egyedülálló nyugdíjasok és gyermekeik részére.
 - 6-án 16 órakor: Munkásakadémia. Pécs városképeinek alakulása. TIT előadás. Ugyan-az 13-án.
 - 7-én 16.30 órakor: Pályaválasztási klub 5.-6. osztályos gyerekek részére. Melyiket válasszam? Könnyűipari szakmák ismertetése.
 - 8-án 15-02 óráig: Sportdíjak átadása, sportbál.
 - 9-én 9 órakor: Téliapó ünnepség a III. üzem részére.
 - 13-án 18 órakor: Munkás- művész találkozó a Kísérleti kutatóintézet és automatizálási üzem részére.
 - 15-én 16-24 óráig: Komarov Gimnázium szalagavató bálja.
 - Ságvári galéria: Pattantyús József kiállítása. Megtekinthető december 6-20-ig.
 - Ifjúsági Ház
 - I. Pécsi Nemzetközi Diaporáma Fesztivál.
 - 1-én 17 és 18.30 órakor: A nevezett művek bemutatása az Ifjúsági Házban.

- 2-án 19 órakor: A fesztivál gálaestje, ünnepélyes eredményhirdetés és díjkiosztás. A díjnyertes művek bemutatása. A művek bemutatására belépőjegyek a helyszínen válthatók 15 forintos áron.
- III. mozi. 2-án 14 órakor: A 39-es dandár (magyar film); 16 órakor: Az utolsó szolgálat (USA). 9-én 14 órakor: A rézhegyek királyán (szovjet); 16 órakor: Kentaurok I.-II. (magyar-szovjet).
- III. diakszínház. 12-én és 13-án 19 órakor: Mollere. A főszereplő. A Pécsi Amatőr Színpad előadásában, belépőjegyek 10 forintos áron válthatók.
- 3-án és 10-én 15 óral kezdettel Petőfi Sándor: A helység kalapácsa. A Pécsi Amatőr Színpad „Hegónia” csoportjának előadásában. Belépőjegyek ára 10 forint.
- Népzene, néptánc. 4-én 19 órakor: A KISZ Központi Művelődési és szórakoztató üzem részére. Belépőjegyek 30 forintos áron válthatók az III. pénztáránál naponta 15-20 óra között.
- Bábelőadás. 11-én és 14-én 9. 11 és 14 óral kezdettel: Kőpé mesék, az Állami Bábszínház előadásában. A jegyek ára 5 forint.
- 5-én 15 órakor: Gyermekekben mutatott. Svare. Hétköznapi csoda. A Pécsi Amatőr Színpad előadásában.
- III. díszköz. 8-án: Tuczai József.

I. Pécsi Nemzetközi Diaporáma Fesztivál

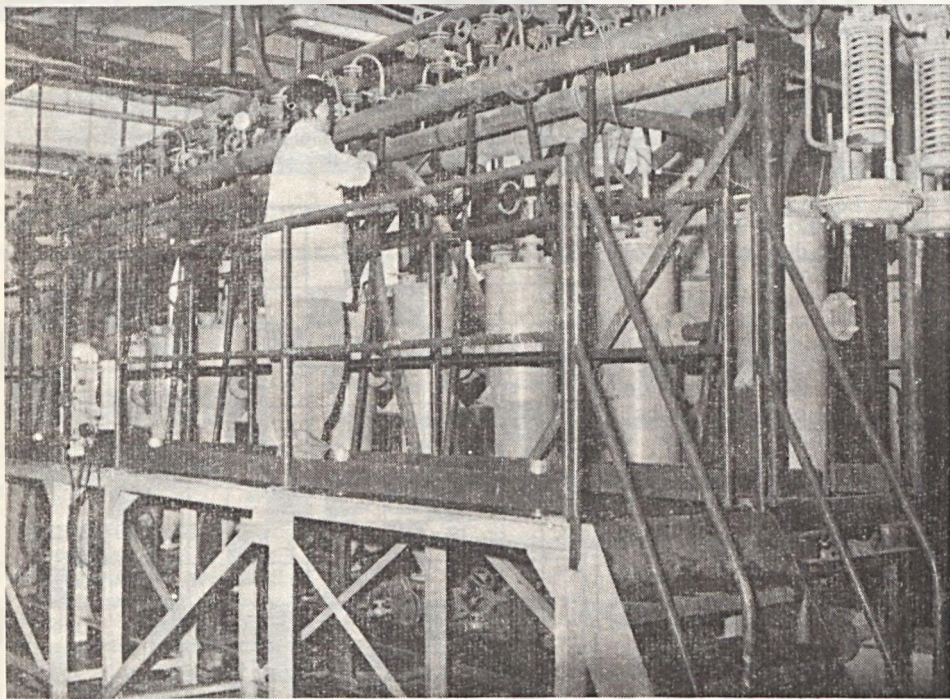
Első alkalommal ismerkedhet meg a pécsi közönség szélesebb körben is a fényképezés most születő új műfajával, a diaporámmal. Ugyanis városunk rendezi meg az I. nemzetközi diaporáma fesztivált, november 30-december 2-ig.

A diaporáma a kép, a hang, a szöveg következtében bonyolult problémák kifejezésére, filozófiailag fejtegetésre képes. A fesztivál egyben tájékoztatást nyújt arról is, hogy a pécsi, ezen belül az Ifjúsági Ház fotósai hol állnak ebben az alkotói folyamatban. Véletlenül, vagy indokolt-e a nemzetközi és hazai pályázaton elért sikerük, hírnevük. Megismerhetjük a különböző nemzetek stílusát, kifejezési formáját, a diaporáma irányzatait.

A fesztivál ritka alkalom egy születő és ennek ellenére máris nemzetközileg is számon tartott műfaj megismerésére. A külföldi országok között szerepel Anglia, Belgium, NSZK, USA, Románia és a Szovjetunió. Sajnos a szocialista országokból kevés pályázat érkezett, ami bizonyítja a műfaj teljesen új jellegét. Ott nincs még kialakult bázisa, mint ahogy hazánkban is Budapesten és Vácán kívül Pécs jelenti azt az alkotói bázist, mely mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban is segít, művel és fejleszt a műfaj megerősödését.

Kíváncsian várjuk a bemutatásra kerülő műveket és reméljük, hogy szűkebb hazánk közönségének megnyeri tetszését.

A vegyi technológia a műszaki fejlesztés szolgálatában

Új laboratóriumi berendezés

Az uránkoncentrátum előállításánál két feladatot kell megoldani: ki kell hozni az ércet a föld alól és ki kell vonni a fémeket az ércből. Az első feladat még a magas fokú gépesítés mellett is igen nagy emberi erőfeszítést igényel, ezért a második feladatot nagyon jó hatással kell elvégezni, hogy a nehéz munkával kibányászott érc fém tartalmából minél kevesebb legyen a nem hasznosított hányad. És persze a jó hatásfokú kinyerést egyre gazdaságosabban, azaz egyre kevesebb anyag, energia és munkaerő felhasználásával kell elérni.

Röviden így lehetne fogalmazni azt a célkitűzést, amelynek jegyében az Ércdúsító üzem és a Kísérleti kutatási és automatizálási üzem vegyi technológiafejlesztésével foglalkozó szakemberei dolgoznak.

A vegyi feldolgozás műszaki fejlesztési terve ezekben az években kettős célt tűzött ki: egyrészt évről évre javítani kell a technológia hatékonyságát, másrészt ki kell dolgozni az EDÜ rekonstrukciója során kialakítandó korszerűbb technológiát. Ez utóbbit egy szovjet kutatóintézet segítségével, közösen hajtjuk végre.

Az EDÜ technológiájának közvetlen fejlesztése és a rekonstrukció előkészítése szempontjából egyaránt sürgetővé vált egy, már évekkel ezelőtt született elképzelés megvalósítása, nevezetesen egy nagylaboratóriumi méretű kísérleti feltáró berendezés létesítése.

A berendezés tervei 1976-ban készültek el a Kísérleti kutatási és automatizálási üzemben. A művelési egységeket és a fontosabb berendezéselemeket az EDÜ gyártotta le az elmúlt évben, a teljes berendezés felszerelésére pedig ez év tavaszán került sor.

A nagylaboratóriumi feltáró berendezés lényegében a vegyi üzem feltáró rendszerének ezerszeresen kicsinyített mása: elég ki-

csi ahhoz, hogy a fejlesztő munka során született módosításokat, változtatásokat viszonylag egyszerűen ki lehessen próbálni; ugyanakkor elég nagy ahhoz, hogy a laboratóriumi méretekben nem tanulmányozható, de üzemi körülmények között jelentkező hatások vizsgálata megvalósítható legyen.

A feltáró berendezés üzembehelyezésével tovább bővült az üzem technológiai üzemegységének nagylaboratóriumi méretű berendezésállománya, s most már az őrlés, a szorpció és az elúció mellett a feltárás nagyobb méretekben való vizsgálatára is van lehetőség.

A fejlesztő munka természetesen továbbra is a laboratóriumban végzett szakaszos üzemi „lombik-kísérletekkel” kezdődik, majd az eredményesebbnek ítélt módosításokat egy, a laborasztalon is elérhető miniatűr folyamatos üzemi berendezésen próbáljuk ki. Ezt a kis berendezést a technológiai üzemegység Kémia '72 brigádja alakította ki három évvel ezelőtt, és a tapasztalatok szerint jól állta a három-, négynapos folyamatos kísérletek viszontagságait. A kis berendezéssel kapott eredmények üzemi megvalósításának alapos előkészítéséhez azonban ezeidig hiányzott az utolsó láncszem: a nagyobb méretekben jelentkező problémák tisztázásához szükséges félüzemi kísérlet.

Az új berendezés ezt a hiányt pótolta. A nagyobb méretű „életszerűség” már a próbüzemeltetések során is jelentkezett: bizony elég sok nehéz éjszakai töltöttünk el a berendezés mellett az első próbáknál. Az üzemzavarok ugyanis szinte kísérletieszen mindig estefelé, vagy hajnalban jelentkeztek. Végül a vegyészek és gépészek sikeresen leküzdötték a nehézségeket és most már az van hátra, hogy az új berendezés megszolgálja az árát.

Dr. Csukás Béla

A természetes vizek védelme

A termelőerők fejlődésének következtében a világ számos körzetében már napjainkban is hiány mutatkozik édesvízből. A prognosztikus adatok szerint századunk végére a jelenlegi vízgazdálkodási rendszerrel számos fejlett ipari országban, még a jelenleg elegendő mennyiségben rendelkezésre álló természetes vizek mellett sem lesz megoldható a vízellátás. Ezt az állapotot a természetes vizeknek az ipari vízzel és az elhasznált háztartási vízzel való fokozódó szennyezése idézi elő, mely rontja a víz fizikai, vegyi és biológiai tulajdonságait. Az elszennyeződő természetes víz többé nem felel meg az ivóvíz, néha pedig az iparilag felhasználható víz minőségével szemben támasztott követelményeknek.

A természetes vizek szennyezését szintén a környezet közeg egészének szennyeződése okozza. A természetes vizek minőségének romlásához járulhat hozzá az ipari létesítmények és közlekedési eszközök égéstermékai, valamint a termelés során keletkező ipari hulladékokból származó szemcsék az atmoszféra szennyezése révén. A szél által széthordott kolloidrezecskék a talajra ülepednek le. A bennük levő káros elemek a csapadékokban feloldódnak és a felszínen lefolyó csapadékkal a folyóvizekbe kerülnek, és ugyanúgy a víztartó szintekbe is beszivárognak.

Hasonlóképp intenzíven szennyezik a természetes vizeket a felszínen tárolt és az eltemetett ipari, háztartási és mezőgazdasági hulladékokban levő káros vegyi anyagok és baktériumok. Ezek a csapadékokban, vagy a felszín alatti vízben feloldódva a közeteket is és a természetes vizeket is szennyezik.

A víz igen nagymértékű minőségromlásához vezet a csatornákból, vízvezetékéből kiszivárgó szennyvíz, valamint a szál-

Egy évforduló ürügyén

Így kezdődött

Ki hitte volna ezelőtt 190 évvel, hogy egy új elem — az urán — felfedezése milyen távlatokat nyit az emberiség történetében. Hiszen azokban az években szinte lázas versengés folyt a természetben előforduló ásványok mind szakszerűbb vállalatásával új, addig ismeretlen kémiai elemeket felfedezni. Se szeri, se száma azoknak az „elemeknek”, amelyeket egymástól függetlenül többen is különböző néven elnevezve leírtak. Számos felfedezésről kiderült, hogy az analitikai módszerek pontatlansága és az egységes kémiai anyagszemlélet hiánya okozott félreértést. Bizony egy fintort századunk izgalmas féme, az urán is mutatott már felfedezésekor. De lássuk csak, hogy is történt!

Heinrich Martin Klaproth (1743—1817) német gyógyszerész korának elismert vegyésze és szenvedélyes felfedezője — hiszen hét elem felfedezésében, vagy

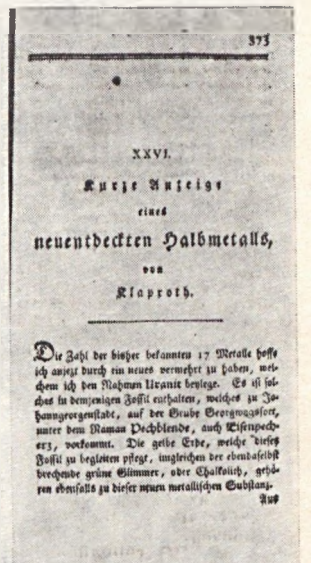
leírásában volt érintve — 1789. szeptember 24-én az akkori Porosz Királyi Tudományos Akadémia ülésén egy új elem felfedezéséről számolt be. Nem várva meg a hivatalos akadémiai közlemény megjelenését beszámolójáról, hanem korának tudományos népszerűsítő, a nagyközönség számára írt lapjában, a „Schriften der Gesellschaft naturforschender Freunde zu Berlin”-ben közreadta rövid referátumában felfedezését. A vizsgált ásvány, az úgynevezett szurokérc (pechblende) Johanngeorgenstadt-ból, a „Georg Wagsfort” bányából származott.

Ezt az ércet a korabeli bányászfeldolgozás cinkércnek tartotta, később volfrámtartalmú vasércnek írták le. Klaproth megállapította, hogy sem egyik, sem másik, hanem valami, eddig ismeretlen, új tulajdonságokkal rendelkező, fémszerű anyag rejtőzik az ásványban. Leírta az új anyag viselkedését a különböző savakban, megfigyelte az alkáliakkal való kicsapását és feleslegben visszaoldódását.

Előállította több sóját és azokat leírta. Abból a feltevésből indult ki, hogy az ásványnak fémoxidnak kell lennie és különböző módon redukálta. Szénporral hevítve, feketén csillogó, „rendkívül kis összesült fémszemcséket” kapott csekély fémes fényvel, kis keménységgel és 6,4-es fajtsúlyt sikerült mérnie. Ezekből kiindulva állapította meg, hogy valami új anyaggal van dolga, amely nem hasonlít az eddig ismertekhez, „önálló félig fémszerű anyag, új elemként kell rendszerezni”.

Az új elemet az akkori bányász felfedezett Uranus bolygóról uránitnak nevezték el. Az uránitot „tehát félfémnek tartotta, mivel a fémes tulajdonságok” bizonytalanok voltak. Nyilván nem is észlelhetett fémes tulajdonságokat, mert amit előállított, voltaképp uránoxid volt.

Tudva azt, hogy a rendszeres analitikai módszerek kialakulóban voltak, Klaprothnak, mint flogisztionistának az elméleti alapok is a világos megismerést hátráltató háttérrel jelentették, Klaproth kutatásai a szurokércel, annak módszeressége, mennyiségi megállapításai, megfigyelései és az új fém egyértel-

Az első közlemény az urán felfedezéséről a „Schriften der Gesellschaft naturforschender Freunde zu Berlin” című lapban, 1789-ben

mű felismerése és leírása, korának színvonalát messze meghaladó teljesítmény volt.

Az elkövetkező években is foglalkozott az uránérc vizsgálatával és „Adalékok a fémek kémiai ismeretéhez” című munkájában 1799-ben közzé tette újabb vizsgálati eredményeit. Redukciós kísérletei során porcelán kemencében a legerősebb tűz mellett, meggyőződése szerint „50 gran urán mész”-ből „28 gran súlyú szín fém” állított elő. Megreszelve fémes fényt tapasztalt és 8,1-es fajtsúlyt állapított meg.

Időközben az uránit név mindinkább az ércet jelöli, míg a fém az uránium nevet vette fel. Ha összevetjük Klaproth kísérleti eredményeit a jelenlegi ismert adatokkal, az urán-szurokércről, az uránról megállapíthatjuk: felismerte, hogy a johanngeorgenstadti és joachimstahli szurokérc főként uránoxidból áll „kevés oxigénnek a fémálatpóthoz hasonló tulajdonságú, amit ólom kísért”.

A joachimstahli (Jáchymov, Csehszlovákia) urán-szurokérc összetételét a következőképpen adta meg: kénes ólom 6, kovasav 5, vasoxid 2,5, uránium 86,5 százalék.

Maj adatok szerint a joachimstahli urán-szurokérc uránoxid tartalma 74—84 százalék, amely jól egyezik Klaproth adataival. Bár tudjuk, hogy ezt fémnek tartotta! És még milyen sokáig tartották fémnek! Hiszen a valóban tiszta uránt csak fél évszázad múlva, 1841-ben Eugène Peligot (1811—1890) francia vegyész urántetrakloridból állította elő.

Hát, valahogy így kezdődött az urán útja. Kétszeri születésénél rég elporladt tudósok bábáskodtak, több mint egy évszázadig, alig halatott magáról. A radioaktivitás (1896), majd az uránhasadás (1938) felfedezésével aztán egy csapásra a legkeresettebb, a legtöbb titokzassággal körülvett, az egész emberiség sorsára kiható különleges tekintélyű óriássá növekedett.

Rayman János

Matvejeva Tamara

Visszapillantás a labdarúgó-bajnokságra

1979. évi bajnok a Kutató-mélyfúró csapata

Tér István felvétele

A kutató-mélyfúrósook

Elérkezett a labdarúgó-bajnokság utolsó „csonka” fordulójára és ezzel befejeződött a Bányász Kupa küzdelme. Mit hozott az idei bajnokság? Sok változatos, kellemes és kellemetlen meglepetéseket, örömet és bánatot, tulajdonképpen mindent, amit egy bajnokság felszínre hozhat. Tavasszal tizenhárom együttes

bravúrja

vetette magát a pontvadászat küzdelmébe. Ritka bravúrral büszkélkedhet a Kutató-mélyfúró csapata, egymás után harmadszor is megszerezték a kupát. Ehhez még jön az SZMT Kupa megnyerése, és ami valóban ritka, hat mérkőzés alatt nem kaptak gólt. Egész évi szereplésükhöz csak gratulálni lehet.

A következő munka végre meghozta gyümölcsét, a IV. üzem labdarúgói számára. Hosszú időn át versenyben voltak a bajnokkal az első helyezésért. Ugy látszik, a játékosok a bajnokság vége felé elfáradtak, s a váratlan vereségek pedig alaposan visszavetették a csapatot, de nem annyira, hogy „eluszta” az ezüstérmét. S így eredményes szerepléssel zárták a bajnokságot.

Több fordulón át vezette a mezőnyt a Központ együttese, de a bajnokság közepétől alább maradt a csapat lendülete és egyre lejjebb esztak a táblázaton. Dicséret illeti őket, hogy szinte vert helyzetből felküzdötték magukat a harmadik helyre, sőt egy kis szerencsével akár előbbre is kerülhettek volna. Ennek csak egy oka volt, hogy későn hajrázott az együttes.

Ritkán akad olyan csapat, mint az Anyagosztály, amely kiengedte kezéből a bronzérmét. Az utolsó két forduló döntőnek bizonyult, ha két pontot sikerült volna szerelniük most ott állhatnának a dobogón. Egész évi szereplésüket figyelembe véve, különösen a múlt évhez képest, határozott fejlődés, előrehaladás történt.

Ez évben az ikres üzemek száma nőtt, a bakonyiak után a szolgáltatók is két csapattal vettek részt a küzdelemben, de nem is akár hogyan. Kettőjük közül az „A” csapat bizonyult jobbnak két ponttal, a kis „öcsikével” szemben. Ennek ellenére különös figyelmet érdemel az újonc „B” együttes kitűnő szereplésével és helytállásával. Nem kisebb csapatokat utasítottak maguk mögé, mint a III. üzem. II. üzem „A”, EDÜ. Az „A” csapat pedig a megszokott lendülettel, jó csapatjátékával tartotta meg helyét az élményben.

Az előző évekhez képest fejlődött, eredményesebb lett a III. üzem együttese. Mindezek ellenére a csapat még nem a régi. Igaz, hogy a játékosok sem, ha ezzel az akarással és lendülettel játszanak jövőre, akkor eggyel több lehet a dobogós jelöltek száma. Stabli helyet foglal el a középmezőnyben, bár a csapat jelenlegi tudása alapján többre képes és ezt tudják a vezetők és a játékosok is.

Fent és lent. No, nem a kezeiről van szó, a III. üzem „A” fent, a „B” csapat a tabella alján foglal helyet. Vagyis mondhatnám úgy, hogy „elvááltak” az ikrek, már ami a

helyezésüket illeti. Az „A” csapat, habár különös szerepléssel nem is hívta fel magára a figyelmet, de megővta sportszerűségét. Nem így a „testvérek”, akik a bajnokság folyamán kizárták a játékból sorozatos távolmaradás miatt. Jövő évi szereplésük bizonytalanná vált, ha csak az üzemi szb nem vállal védnökséget felettük...

A tabella 10. helyén végzett az EDÜ csapata. Síralmas tavaszi rajt után ősszel magára talált az együttes és sorozatos győzelmekkel elhagyta az utolsó előtti helyét és így az „alsóház” élére került. Itt találjuk a Klub együttest, amely elég rapszodikusan szerepelt, volt a csapatnak egy-egy felvilágosítása, de ezzel aztán ki is aludt a csapat lángja.

Az 1979. évi bajnokság végeredménye:

1. Kut.-mf.	24	20	3	1	99:26	43
2. IV. bú.	24	14	5	5	89:56	33
3. Központ	24	13	4	7	108:60	30
4. Anyago.	24	12	5	6	70:71	29
5. Szolg. A	24	12	4	8	77:82	28
6. Szolg. B	24	11	4	9	83:63	26
7. III. bú.	24	9	5	10	77:67	23
8. II. bú. A	24	10	2	12	53:54	22
9. Építők	24	9	2	13	80:90	20
10. EDÜ	24	9	2	13	70:92	20
11. Klub	24	8	2	14	71:103	18
12. Kis.-kut.	24	6	5	13	58:94	17
13. II. bú. B	24	1	22	14	44:120	3

Kovács Miklós

Vegyes előérzetekkel indultam a nyáron schwarzburgi csereüdültetésre. A ferihegyi találkozóra aránylag szépen összejöttünk. Igaz, hogy néhány utitársunk a Vörösmarty utcában várta a gép indulását. Várakozásra azonban nem volt idő, indulás a felvételre, vámvizsgálatra, majd miután ezen is szerencsésen átesztünk, máris a buszban találtuk magunkat, amely a géphez vitt bennünket. Ekkor történt az az eset, amit a városok és határőrök még most is lidérces álomnak hisznek: az egyik kárpában megjelent négy magyar (akik közben megtudták, hogy a gép Ferihegyről indult), s elkezdtek szaladni a betonon, sarkukban egy csapat határrérel és vámossal, akik nem tudták, hogy nem terroristák, hanem csak tájékozatlan utasok vágtak neki a kifutópályának. A félreértések ezután tisztázódtak.

Lipcsében sajnáltuk, hogy télikábatot nem hoztunk. A kalandok tovább folytatódtak, út közben egy autópihenőben, ahol megálltunk, a hőlgyek nem győzték a COOP-TOURIST előrelátását dicsérni. Történt ugyanis, hogy a „NÖK” feliratú zöld házikók német megfelelője csak 10 pengines bedobása után engedti

Teremkupa

A második forduló után tömörebbé vált az élmény. A listavezető veresége után a III. üzem vette át a vezetést az Építők csapatától. A harmadik helyen is helycsere történt, a II. üzem „A” átadta a dobogós helyezést az EDÜ-nek, akik csak jobb gólküzdőnséggel előzik meg a PMSC-t. A középmezőnyben változatlanul a IV. üzem vezet a II. üzem „B” és Szolgáltatóval szemben. A tabella alján a Klub együttese áll, leszakadva hat ponttal az előtte állótól. Némi rövidzárlatot okozott a bajnokság rendjében, a beállt munkarend-változás. A szombatra előre hozott munkanapok miatt több mérkőzés elmaradt, mivel a játékosok dolgoztak. Így több esetben csonka fordulókra kerül sor és az elmaradt mérkőzéseket csak jövő év januárjában lehet lejátszani.

Az élmény állása: 1. III. üzem 19, 2. Építők 16, 3. EDÜ 15 pont. K. M.

Asztalitenisz

Befejeződött a megyei asztalitenisz női csapatbajnoksága, amelyen 7 együttes játszott a bajnoki címért. Vállalatunkat Preszszel, Deákné, Szücs K., Tukoráné, Rebró összetételű csapat képviselte szép sikerrel. A tavaszi forduló nem éppen a legjobban sikerült lányaink részére, előbb rutint kellett szerelniük, mivel a tömegsportból kerültek egyenesen a megyei legjobbak közé. Ezért érthető, ha egy-egy mérkőzésen megilletődve játszottak. És jött az őszi hajrá, itt már a tudásuk szerint játszottak és tulajdonképpen az ősszel nyújtott jó szereplésükkel veredték fel magukat a dobogóra.

Újone létükre kitűnően helytálltak, ami azt jelenti, hogy a jövő évi bajnokságban újra indulhatnak és, ha sikerül legyőzni a kezdeti elfogódottságukat, egy év múlva még szebb helytállásról számolhatunk be.

REJTVÉNY

1937. december 3-án halt meg József Attila. Rá emlékezve rejtjénünk vizsz. 1., folytatva függ. 1., vizsz. 23. és függ. 25. sorában a Tiszta szívvel című verséből idézzük egy szakaszt. Megfejtésül az idézetet körjük beküldeni a szerkesztőség címére 1979. december 10-ig. A helyes megfejtők között könyveket sorsolunk ki.

1	2	3	4	5	N	6	7	8	9	10	11	L	12	13	T
14						15							16		
17					18		19						20		21
22				23				24	25		26				K
27			28				29		30	31					32
N		33				34			35			36			
37	38		39		40			41			42	43			44
45	46		47				48		49		50	51			
52		53		54		55		56		57		58			
59		60	61		62		63				64			65	
66			67	68			69			70					F
71		72					73	74	75						
A		77				78	79		80					81	
82	83			84		85	86						87		DD
88	89		90		91			92		93					
H			O						M		94				

Vízszintes: 14. Adóállomás. Varr. 18. Lóbíztatás. 20. Mes-15. Odaadó. 16. Középen kel- terséges nyelv. 23. Jöjj. 26. ne. 17. Település. 19. Igekötő. Szándékozik. 28. Soha – né-21. Személyes névmás. 22. Be- metül. 29. Hianság része! 31. cözött üdön. 24. Rosszlemlékű rövidítés. 26. Allami bevétel. Juttat. 32. Tároló épület. 38. 27. Szolmizációs hang. 28. Be- Vízben járó. 40. Sűrű. 41. Ha- cözött orosz női név. 30. Ka- mis. 43. O.O. 46. Tetejére. 49. bát. 32. Tetejére. 33. Német Könnyet ejt. 51. Tallum. 53. névelő. 34. Y.N. 35. Női név. Kiejtett mássalhangzó. 55. Nik-36. Vízilátat. 37. E.G. 39. Kes- kel. 57. Pompás. 61. Pásztor kőpönyeg. 63. Evőeszköz. 64. 45. Vesztőség. 47. Európa kez- Vizes por. 68. II.B. 72. Vonat- detel. 48. Lopva figyel. 50. detel. 48. Lopva figyel. 50. Férfinév. 52. Kerek szám. 54. 75. Ének. 76. Moszkvai neve- Tüskés állat. 56. Béke – oro- zesség. 79. Férfinév. 81. Vég- szul. 58. Szemmel érzékel. 59. telen sztár. 83. Szellemi mun- Téli csapadék. 60. Kötőszó. 62. kás. 84. Zamatú. 86. Német Eredményes. 65. Részvénytár- névelő. 87. S.I.Z. 89. Zamat- saság. 66. Női hangnem. 67. 90. S.F. 91. E.T. 92. Szemé- Össze-vissza húz! 69. Magam. lyes névmás. 93. Üres rés.

Juhász Károly

Lapunk november 1-i szá- mában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Az ősz kirakta feltjait a tájra. (lőben vizsl) a Mecsek a telbe embeleid és házaid.

Függőleges: 2. Mint vízsz. 14. 3. Ilyen óra is van. 4. Utított, volt, aki közmunká- zott, s volt, aki a fiatal, de talpraesett tolmácsunk által szervezett programokon vett részt. Ildikó szervezte a programot a pár „minden lében kanál” üdüllőnek Rudolstadt- ba is. A Fácános említésére azok között, akik ott voltak még most is kitűnő a nevető- górcs. Ennek a helynek a fő nevezetessége a lovaglópálya, a fő attrakciója a magyarok lovaglása volt. Maga a lovag- lás a következőképpen zajlott le. A lovász először megmu- tatta a ló elejét, majd meg- próbáltunk felülni. Ez több kevesebb sikerrel zajlott le, volt, aki fölpatant, de volt olyan is, aki először magára akarta húzni a szegény álla- tot. Igazán fessék voltunk ott a nyeregben.

Másnap éhesek maradtunk, mert az izomlázóló nem tud- tuk megrohmozni a svédasz- talt. Apropó! Valamit az ellá-

nyezet, a friss levegő jelentet- te. Aki pihenni jött ide, az igazán nem panaszkodhatott. A kellemes séták, a jó hegyi levegő, mind megnyugtatták az embert.

Aki akarta, megtalálta a maga szórakozását. Volt, aki utított, volt, aki közmunká- zott, s volt, aki a fiatal, de talpraesett tolmácsunk által szervezett programokon vett részt. Ildikó szervezte a programot a pár „minden lében kanál” üdüllőnek Rudolstadt- ba is. A Fácános említésére azok között, akik ott voltak még most is kitűnő a nevető- górcs. Ennek a helynek a fő nevezetessége a lovaglópálya, a fő attrakciója a magyarok lovaglása volt. Maga a lovag- lás a következőképpen zajlott le. A lovász először megmu- tatta a ló elejét, majd meg- próbáltunk felülni. Ez több kevesebb sikerrel zajlott le, volt, aki fölpatant, de volt olyan is, aki először magára akarta húzni a szegény álla- tot. Igazán fessék voltunk ott a nyeregben.

Másnap éhesek maradtunk, mert az izomlázóló nem tud- tuk megrohmozni a svédasz- talt. Apropó! Valamit az ellá-

NAGY GEZA

Két hét Thüringia gyöngyszemében, Schwarzburgban

Vegyes előérzetekkel indul- tam a nyáron schwarzburgi csereüdültetésre. A ferihegyi találkozóra aránylag szépen összejöttünk. Igaz, hogy néhány utitársunk a Vörösmarty utcában várta a gép indulását. Várakozásra azonban nem volt idő, indulás a felvételre, vámvizsgálatra, majd miután ezen is szerencsésen átesztünk, máris a buszban találtuk magunkat, amely a géphez vitt bennünket. Ekkor történt az az eset, amit a városok és határőrök még most is lidérces álomnak hisznek: az egyik kárpában megjelent négy magyar (akik közben megtudták, hogy a gép Ferihegyről indult), s elkezdtek szaladni a betonon, sarkukban egy csapat határrérel és vámossal, akik nem tudták, hogy nem terroristák, hanem csak tájékozatlan utasok vágtak neki a kifutópályának. A félreértések ezután tisztázódtak.

Vendéglátóink három kirán- dultást szerveztek részünkre. A programban Erfurt, Lipcse és Weimar megnézése szerepelt. E kirándulásaink közül a wei- mari a legemlékezetesebb. Itt találkozik a német klassziciz- mus a fasiszta brutalitással. A buchenwaldi koncentrációs tábor több, mint 50 ezer áldozatának emléket állító „né- pek utcájában” a 19 örökmé- cest tartó pilonok között Ma- gyarország neve is olvasható. Szomorúan és szegyenkezve néztük az IBUSZ-csoport, Express csoport feliratú ko- szorúkat, mert mi csak gon- dolatban áldozhattunk az ott elpusztult mártírjaink emléké- nek, mivel erre senki sem hívta fel a figyelmünket.

Schwarzburg egy kb. ezer lakosú üdüllőfalu, a németek szerint Thüringia gyöngyszem- e. Fő látványossága Schwarz- burg várának romjai, de az igazi élményt a kellemes kör-

nyezet, a friss levegő jelentet- te. Aki pihenni jött ide, az igazán nem panaszkodhatott. A kellemes séták, a jó hegyi levegő, mind megnyugtatták az embert.

Aki akarta, megtalálta a maga szórakozását. Volt, aki utított, volt, aki közmunká- zott, s volt, aki a fiatal, de talpraesett tolmácsunk által szervezett programokon vett részt. Ildikó szervezte a programot a pár „minden lében kanál” üdüllőnek Rudolstadt- ba is. A Fácános említésére azok között, akik ott voltak még most is kitűnő a nevető- górcs. Ennek a helynek a fő nevezetessége a lovaglópálya, a fő attrakciója a magyarok lovaglása volt. Maga a lovag- lás a következőképpen zajlott le. A lovász először megmu- tatta a ló elejét, majd meg- próbáltunk felülni. Ez több kevesebb sikerrel zajlott le, volt, aki fölpatant, de volt olyan is, aki először magára akarta húzni a szegény álla- tot. Igazán fessék voltunk ott a nyeregben.

MÁSNAK

Tanulmányúton Szlovákiában

1979. augusztus 26-tól szeptember 2-ig a Nyugati Kárpátok permkori képződményeiről nemzetközi szimpoziумot szervezett a Bratiszlavai Dionyz Stur Földtani Intézet. A szimpoziумra a házigazdákon kívül a következő országokból jöttek a permkori képződményekkel, azok rétegtani-kőzettani vizsgálataival, valamint az iparilag hasznosítható nyersanyag kutatásával foglalkozó szakemberek: Ausztriából, Bulgáriából, Franciaországból, Lengyelországból, Magyarországból, NDK-ból, NSZK-ból, Olaszországból, Spanyolországból és a Szovjetunióból. Magyarországot 10 fős küldöttség képviselte, köztük hat MÉV geológus.

A rendezvény abban különbözött a szokásos szimpoziумoktól, hogy nem a szakelőadások sorozata volt, hanem főleg a Szlovákia területén levő devon-karbon-perm-triász kori képződményeket ismertették a gyakorlatban, azaz a helyszínen. Minden egyes feltárás megtekintését rövid, térképekkel, szelvényekkel illusztrált tájékoztatás előzte meg. A felmerült problémákat, kérdéseket menet közben vitattuk meg. A rendezvény során csak autóbusszal 1700 kilométert tettünk meg és ebbe a gyalogosan megtett út nincs is beszámítva.

A tulajdonképpeni szakelőadások száma viszonylag kevés volt. Az előadók röviden egy-egy speciális szakterületen (litosztatigráfia, biosztatigráfia, geokémia, vulkanizmus, hegység-szerkezetkutatás stb.) elért elméleti kutatások eredményeit ismertették.

A rendezvény gyakorlatias, kissé kötetlen formája sokat nyújtott azzal, hogy az ismertett képződményt rögtön ott a helyszínen meg lehetett tekinteni, kalapáccsal szétverni, hogy megnézhessük mi van a belsejében, sőt haza is lehetett vinni.

A szimpoziум tapasztalatai újból meggyőzték arról, hogy Magyarország földtanát nem tudjuk megismerni a környező országok földtanának ismerete nélkül, mivel a földkéreg felépítő kőzetfajták és hegység szerkezeti egységek függetlenek az ország határaitól.

FAZEKAS VIA

Készülődés a XII. pártkongresszusra

Élénkülő pártmunka, fokozódó aktivitás a MÉV IV. sz. bányáüzem III. körlet pártalapszervezetében

„Szigorúbb követelmények, bonyolult feladatok, kedvezőtlenebb gazdasági körülmények” — ezek, s a hozzájuk hasonló kifejezések gyakran elhangzottak az elmúlt hetekben. Erről győződünk meg, amikor a párttagsággal folytatott beszélgetés legfőbb tanulságait összegeztük Bödő János csapatvezető vajúrral, a III-as körlet pártalapszervezet titkárával.

— Nem csak népgazdaságunk helyzetéről, s kedvezőtlen világgazdasági hatásokról, a megváltozott gazdálkodási körülményekről van szó, hanem mindezzel összefüggésben bonyolultabb politikai feladatokról, a kommunistákkal szemben támasztott magasabb és szigorúbb követelményekről és arról, hogy a pártalapszervezeteknek is nehezebb helyzetben kellett és kell helytállni, úgy szervezni, segíteni a gazdasági munkát, hogy a párthatározatok eredményes végrehajtását biztosítani tudjuk. Párttagságunk reálisan ítéli meg gazdasági helyzetünket és jól látja a feladatokat is. Pártunk XII. kongresszusára való készülődés — fűzi tovább gondolatait Bödő János elvtárs — nem jelent valamiféle kampányt, különleges feladatokat, csupán annak a megfontolt és következetes pártmunkának a folytatásáról van szó, amely a XI. kongresszus óta alapszervezetünknel megvalósult. Természetesen szélesedett és mélyült az alapszervezet feladatköre azzal, hogy készülünk a XII. kongresszusra. Elég, ha csak arra utalok, hogy öt éves ciklust kell áttekintnünk és összegezni munkánk eredményeit. Ezért is készítettünk külön intézkedési tervet, nehogy fontos kérdések elkerüljék figyelmünket.

— A szerteágazó és sokrétű munkán belül lehet-e rangsorolni és kiemelni bizonyos kérdéseket?

— Véleményem szerint bizonyos rangsorolást lehet, sőt kell is tenni, de csak az időszerűség és a célszerűség figyelembevételével. Én jelenleg a párt belső életével kapcsolatos kérdések időszerűségét emelem ki. Itt elsősorban a választások jó előkészítésére és lebonyolítására gondolok, de természetesen ennek kiemelését számos egyéb tényező is indokolja. Sokéves pártmunkás tapasztalatomra támaszkodva merem azt állítani, hogy a számonkérésen alapuló pártmunka, a tervszerű pártépítés, a fegyelmezett magatartás az alapszervezeti munka alapja.

— Néhány konkrét példával lennél szívesen alátámasztani a XII. kongresszusra való felkészülés minőségi jegyeit?

— Természetesen a tagfelvételi munkával kezdem. A tervszerű pártépítés mellett két fontos szempontot külön is kiemeltünk a tagfelvételnél, azt, hogy fiatal és vajúvégi legyen. Mi termelő körlet vagyunk, csak fizikai és közvetlen termelésirányító dolgozó tartozik hozzánk, mégis differenciálni kellett a tagfelvételnél, mert állandóan csökkent a vajúvégi dolgozó párttagok száma. Ezt, a részben természetes folyamatot sikerült azzal ellensúlyozni, hogy a felvett tíz párttag közül heten vajúvégi dolgoznak.

— Egy másik példa az eszmei-politikai nevelés témaköréből: Az eszmei-politikai nevelés olyan köz-

tesére és lebonyolítására gondolok, de természetesen ennek kiemelését számos egyéb tényező is indokolja. Sokéves pártmunkás tapasztalatomra támaszkodva merem azt állítani, hogy a számonkérésen alapuló pártmunka, a tervszerű pártépítés, a fegyelmezett magatartás az alapszervezeti munka alapja.

(Folytatás a 2. oldalon)

Hajnal Emánuel mozdonyos tele csillesort vontat az akna felé Csöndör László felvétele

Munkahelyük az egész vállalat

A zárt telepen különböző gépek és alkatrészek sorakoznak katonás rendben fóliával védve az időjárástól. A műhelyben is példás rend, a falakon brigádtáblák és felirat: Kongresszusi munkaversenyben dolgozunk.

Bányász István üzemegyezővel beszélünk: — Mit is jelent az, hogy üzemvitel?

— Mindenesetre nem ezt a műhelyt jelenti — mondja nevetve —, ez csak egy bázis. A mi egységünk munkája az egész vállalat területére kiterjed, feladatunk az összes nagy gépek üzemeltetése és karbantartása. De hogy pontos képet adjak a munkánkról, elmondom, hogy hozzánk tartozik az összes, bányáüzemknél levő öt kompresszortelep, öt kazántelep, hat fűszellőztető és három szivattyútelep, minden gondjával, bajával.

— Ha már a gondokat említi, elmondaná mik azok?

— Először is nincsenek tartalék gépeink a fűszellőztetőknél, így minden gép állandóan üzemel, megállás csak szombat, vasárnap van. A karbantartást is csak ezeken a napokon lehet elvégezni. Üzemzavar esetén pedig éjjel-nappal azonnal hozzá kell fogni a javításhoz. Üzemegységünk három műszakban dolgozik és a műszakiak is állandó készenlétben vannak.

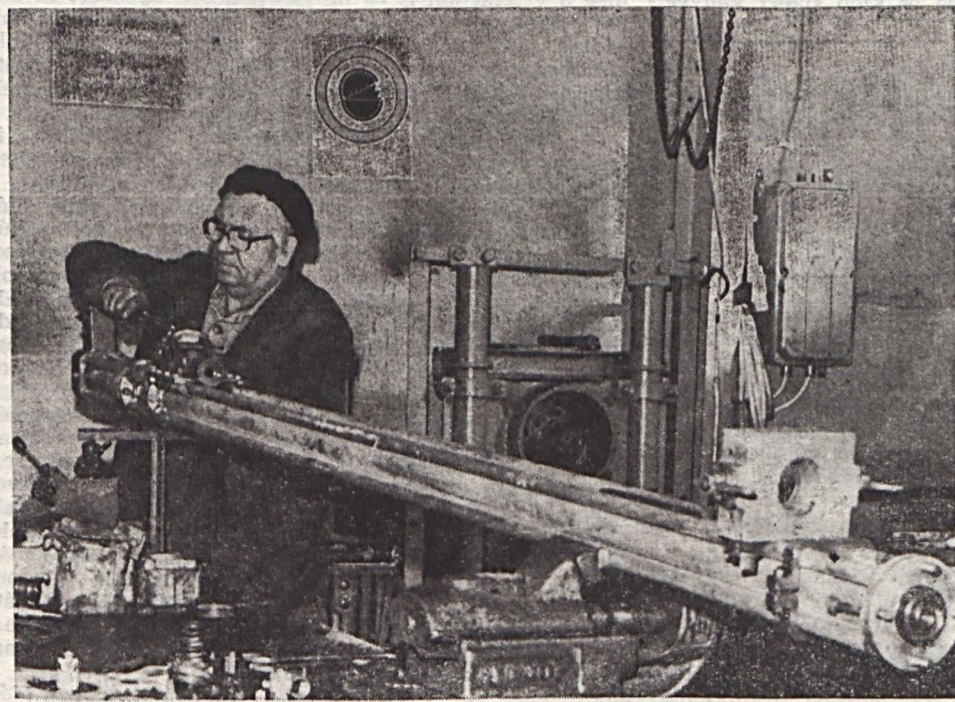
— Milyen feladatokat ró az egységre az üzemeltetés, tekintettel az anyag- és energiatakarékosságra?

— Rendkívül nagy nehézségeket okoz a rendszertelen anyag- és alkatrészellátás. Különösen sok gondunk van a lengyel szivattyúk üzemeltetésével. Állandó gondot okoz a ventilátorok csapággal való ellátása is. A sürgősebb műszaki fejlesztési munkáknál is rendszerint anyagihiány van. Mindezek ellenére szép sikereket értünk el a zajártalom csökkentése területén. A kazánházakban az olajégők-nél alkalmazott zajcsökkentő dobozok segítségével a zajszintet 85 decibelel 65 decibelre csökkentettük. A kompresszorházaknál pedig megépítettük a hangszigetelt fülkéket, amelyek biztosítják a kezelők munkaközi pihentetését. Ezek a berendezések mind a brigádok felajánlásai alapján és segítségével készültek el. Az energiatakarékossággal kapcsolatban két területen van tennivaló: az egyik a kompresszorházaknál a villamos energia fajtálagos felhasználásának csökkentése. Ennek érdekében mindent megteszünk, így a kompresszorok vízterét állandóan tisztán tartjuk és ezáltal jobb lesz a hűtés. Ez pedig növeli a sűrített levegő súlyhatásfokát, ami villamosenergia-megtakarítást eredményez. A kazánoknál pedig az olajmegtakarítás érdekében ez év júliusától kezdve ezer üzemóránként a kazán füstoldalán vegyszeres tisztítást végzünk.

— Ezek után hogyan látja a kongresszusi munkaversenyt, milyen eredmény jelentkeznek a területükön?

— A szocialista brigádok felajánlásai nélkül már említett feladatokat nem tudnánk teljesíteni. Ezek a felajánlások, bár nem látványosak, azonban az a lényegük, hogy a brigádok mindig készen állnak az üzemzavarok gyors elhárítására. A felajánlások teljesítésével a folyamatos üzemeltetést biztosíthatjuk, mert a munkák elvégzésére teljes emberi helytállás szükséges.

Hegyi József

Tóth József, a IV. sz. bányáüzem lakatosa fűrdőberendezés felújítását végzi Csöndör László felvétele

Készülődés a XII. párt-kongresszusra

(Folytatás az 1. oldalról)

ponti kérdés, amely növekvő jelentőséggel bír. Ezt gondolom, nem kell bizonyítani. A politikai műveltség, a marxizmus mélyülde ismerete elvi szilárdsághoz, cselekvő párt-hűséghez vezet, ez pedig alapja a pártegységnek.

— Alapszervezetünknel nagy figyelmet fordítunk úgy a tömegpolitikai, mint a káderképző és továbbképző tanfolyamok szervezésére. A politikai végzettség alakulását kedvezőnek tartjuk, párttagságunk 65 százaléka alap- és középfokú politikai végzettséggel rendelkezik. Műszaki dolgozóink — a párton kívülieket is beleértve — kivétel nélkül rendelkeznek alapfokú politikai végzettséggel.

— Harmadik példaként hadd hivatkozzam párttagságunk őszinte, nyílt véleményére, amely számunkra is, de felsőbb párt szerveink számára is tanulságos lehet. Néhány jellemző vélemény: — Oda kell hatni, hogy a vezetés minden szintjén hivatástudattal végezzék munkájukat. Dicsérjenek és büntessenek, ha arra szükség van. A munkafegyelmet szigorú betartása mindenre nézve kötelező legyen!

— Körletünkben mindenki dolgozni akar, csak a feltevéleket kell biztosítani.

— Ennek a tenniakarásnak számokkal is kifejezhető bizonyítékai vannak. Körletünkben ebben az évben Kiváló egység szinten teljesítette tervfeladatait. Volumeszámunkat 105 százalékra, összkörlet terünett 104,5 százalékra teljesítettük. Javult a baleseti helyzetünk és előreléptünk a műszaki fejlesztés terén is. Ezek a szép eredmények már a XII. kongresszus tiszteletére kibontakozott munkaverseny „gyümölcsei”.

Karasz János

ERCBÁNYÁSZ

A Mecseki Erzbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: **Gelsz Ferenc**

Szerkesztő: **Ragoncsa János**

Szerkesztőség: **7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Telefon: 15-851**

Vállalati tel.: 7-243, 7-147

Kiadja a Baranya megyei Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: **Braun Károly**

Kiadóhivatal: **7601 Pécs, Hunyadi út 11. Telefon: 15-000**

MÉV Nyomda **7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Felelős vezető: Sperczel János**

Megjelenik kéthetenként

Előfizetési díj egy évre **36 forint**

Előfizethető a szakszervezeti bizalmiaktól

Ny-023-4

Szemléltető agitáció az ÉDÜ-ben

Cél: a figyelem felkeltése, a kiemelkedő munka népszerűsítése

A szóbeli agitáció mellett fontos szerepet tölt be a társadalmi és gazdasági élet eredményeinek ismertetésével a kiemelkedő munka népszerűsítésével foglalkozó szemléltető agitáció. Faliújságok, különböző figyelemfelkeltő táblák és demonstrációs eszközök valamennyi üzemünkben vannak. A szemléltető agitáció felelősei kétségtelenül a bányász-üzemknél vannak könnyebb helyzetben. Itt a faléban mindenki megfordul nap mint nap. Akarva, akaratlannul is elolvassa az ember ami a faliújságokra vagy csak egyszerűen a falakra ki van rakva.

Más a helyzet a külszíni üzemknél. A műhelyek, az üzemegységek, az iroda és fürdőépületek egymástól távol, nagy területen fekszenek. Hogy a szemléltető agitáció igazán eredményes legyen, ahhoz sok helyütt — lehetőleg ott, ahol a legtöbb megfordulnak — kell faliújságokat, dekorációkat elhelyezni.

Ahogy az Éredúsító üzem területére lépünk, mindjárt a portásfülké mögött, közel az étkezdéhez található az üzemi nagy faliújság. Akár egy kinyitott újság, tizenkét oldalal. Minden oldal egy-egy rovat. Itt a KISZ hírei, ott a szakszervezeté, amott

A szocialista brigádmozgalomról írott tájékoztatásainkban sokszor használt szó a munkásművelődés. Egyesek szerint emiatt talán tartalmazásában is megkopott, de mégis úgy érzem — e cikk keretében belül is —, sok szó esik manapság erről. Főleg akkor, ha egy-egy alkalommal közönségközlésbe kerül. Ez az alkalom a számvetés ideje. Azé a számvetésé, amely már egy (vagy több) éve állandó folyamat és a munkásművelődés tartalmában jelentkezik.

Pécs város szocialista brigádjainak művelődési mozgalmát intézményesen és szervezeten ebben az évben immár negyedszer hirdették meg. Munka és művelődés címmel. Az előző évek tapasztalatai alapján finomították a lebonyolítás rendjét és természetesen bővítették a műveltség szint ismeretszerzési körét. A napi politikai ismereteken túl ez év irodalmi téma volt a munkásábrázolás tükrében harminc év magyar regényirodalmának áttekintése. Veress Péter: Pályamunkásoktól Galgóczi Erzsébet: Pókháló-jáig. Ezen túl színház, zene, mozi, műzeumok, állandó és időszakos kiállítások megtekinté-

kulturális programok. Az egyik paraván az üveg mögött nagybetűkkel ez áll: ÉLENJÁRÓINK. Fotók kiváló dolgozókról és kiemelkedő munkát végző kollektívákról. Tovább lépve egy üres rovat. Üzemvezetői hírek. Mint megtudom, ez amolyan bumlitábla. Fegyelmi határozatokat függesztenek ki rá és nem csak a faliújság összeállítóinak öröm, ha üresen marad. A tulsó oldalon a Vöröskereszt hírei mellett egy kizárólag nődolgókkal foglalkozó rovat.

Az étkezdében a faliújság nincs éppen roskadé- sítig rakva. A sarokban félre- hűzve üres paravánok. Nemrég itt plakátkiállítás volt. A paravánokról le- szedték már a november hetedikét demonstráló sok- féle plakátot.

Jó pár száz méterrel odébb a III-as üzemegység fürdőépületének előterében faliújságok vannak. Az egyik az üzemegység vezető beszámolója olvasható a cselekvési program végrehajtásáról. Mellette a KISZ- és a szakszervezet hírei. Kicsit odébb vitrin. Benne könyvek. Egyébként minden üzemegységnél megtalálhatók a Kossuth Könyvkiadó faliszekrényei.

Utban az I-es üzemegység fürdőépülete felé, kis- sé megkopott táblák figyelmeztetnek a baleset- mentes munkavégzésre. A környezet, az utak, amerre járok, mindenütt tiszták, gondozottak. Az egyik keresztződésben faliújság. Jelenleg üresen áll. Annál

szembetűnőbb az I-es üzemegység fürdőjében a dekoráció. Színes plakátok, megemlékezés a KMP megalakulásának évfordulójáról, tájékoztatás a munkarend módosításáról, a Ságvári Endre Művelődési Ház havi programja, a pécsi mozik műsora és egyéb, a kollektívát érintő közérdekű információk.

Végigjárva az üzemet, felkerestük Halász Aladárt, aki hosszú évekig volt agitációs felelős az ÉDÜ-nél. Tapasztalatairól így beszél:

— A szemléltető agitációt a szóbeli agitáció kiegészítésére használjuk. Annak ellenére, hogy az utóbbit tartjuk elsődlegesnek, a faliújságok és a dekorációk éppoly hasznosak. Öt évvel ezelőtt a faliújságok még újságkivágásokkal voltak tele. Azóta jelentős változás történt az összeállításuknál. Ma már az a tendencia, hogy szűkebb közösségek, üzemegységek belső életével foglalkozunk. Népszerűsítjük a kiemelkedő munkát végző dolgozókat és kollektívákat. Ezt a feladatunkat egyre eredményesebben tudjuk ellátni, hiszen a versenytitkárkörszereken tájékoztatják a faliújság felelősöket a kiemelkedő munkásokról. A legtöbb helyen időben kirakják a kulturális programjavaslatokat és az egyéb közérdekű híreket. E tekintetben folyamatos és aktuális a szemléltető agitáció.

Nógrádi G.

Egy óra a vezérigazgató-helyettesnél

Mátrai Árpád

Néhány perces előszobai várakozás után, mi tagadás, némi izgalommal, belépek a vezérigazgató-helyettes tanácsteremnek is beillő irodájába. Hosszú tárgyalóasztal végén az íróasztal mögött, iratokba mélyedve találok Mátrai Árpádot. Főlnéz, helyetl kínál és elnézést kér, „de ezt még kidobom gyorsan” — mondja, s az iratmapajára mutat. Szerény be- rendezésével, néhány bá- nyász relikviával a falon, igazi alkotóműhelynek érzem a helyiséget, de inkább komoly szócátáknak és döntéseknek színhelye.

A ritkán látott ismerős arcon felfedezem az évek nyomát. Azokét az éveket, melyeket a vállalat élén, mint műszaki vezető töltött.

— Ön több mint 15 éve a vállalat műszaki igazgató helyettese, néhány napja vezérigazgató helyettese. Miben merül ki e beosztással járó munka?

— Lehet, hogy nem sorrendben mondom, de elsődleges a feladatok lebontása üzemekre. Lehetőleg egyformán, vagy a sajátosságokat figyelembe véve úgy, hogy egyformán sűrűn, egyformán nevessem meginduljunk. Ezt követi a feladatok végrehajtásához szükséges eszközök szétosztása, beruházás, műszaki fejlesztés. A legnehezebb, hogy részleteiben nem ismerhet mindent az ember, de annyira érteni kell az érintett szakterületekhez, a bányászathoz, a bányászathoz is, hogy dönteni tudjon: mikor, mi a legfontosabb.

— A tudományos technikai forradalom felgyorsította minden iparág fejlődését. Mit jelentett ez ercbányászati körökben?

— Ez az ipari forradalom másképp zajlik le a bányászban, mint más iparágban. A bányászban a munka felét lehet forradalmasítani, a másik fele marad, az a természeti adottság. Ezért ez nálunk igen lassú folyamat. Ha változásról beszélünk, akkor az 1971—1976 közötti időszak fejlődését kell emléteni. Habár ekkor a természeti körülmény is változott, hisz az I-es üzemből áttelepültünk a IV. sz. bányászban. Lényeges változás volt a fúrás, robbantás fejlesztése, korszerű légalapácsok használata, fémtámok alkalmazása. Na, de ezt tudják a bányászaink is. Most inkább stagnáló állapot van. Szomorú, hogy eléggé korlátozottak képzeléseink, de nehéz úgy kitá- lálni valamit, ha nincsen pénz — mondja nevetve.

— Tovább lépni csak úgy lehet, ha tanulunk. Akár mérnök, akár bányász, szükséges lenne, hogy specializálja magát, keresse a szakirodalomban is azt, ami szakmájában hobbija.

— Nagyon közel van időben az V. sz. bányászati indulása. Milyen gondot jelent a bányaművelés megtervezése?

— Általában azok a kö-

rülmények várhatók, mint eddigi mélyszintjeinken. Körülbelül az ércvagyon 15—20 százalékat fogjuk más módon fejteni, mint most. De nem is ez a gond, hanem a szellőztetés és a bányalevegő hűtése.

— Az induláshoz a tervezett program biztosított?

— Ez az üzem lassabban készül, mint annak idején a IV. sz. bányász. Ez a kivitelező vállalatoknál is érvényben lévő ösztönzési rendszerrel magyarázható. A II. sz. és a III. sz. bányászban újabb fejtési területtel és ércvagyon-gazdálkodással biztosítjuk, hogy legyen időnk kivárni míg elkészül.

— Közép-, vagy hosszútávú gondolkodik a műszaki vezető?

— Hosszú távon is kell. Talán húsz-harminc év a leghosszabb — mondja, s közben már második alkalommal szakítja meg beszélgetésünket a telefon berregése. Hosszú ideig tart még meggyőzők valamiről, dönt, s egy tömön- datos utasítás továbbítását kéri a titkárságtól.

— Ez például nem hosszú távú, hogy valaki ide vagy oda menjen a jövő héten, kanyarodik vissza az előző kérdésre.

— A napi termelési gondokat képtelenség átlátni, nem is akarom. Arra ott vannak az üzemek. De azért napi dolgokban is kell dönteni.

— Közéleti munkára van ideje?

— Pécs város Tanácsa Végrehajtó Bizottságának, valamint a Pécsi Akadémiai Bizottság bányászati bizottságának tagja vagyok. Ez utóbbi inkább szakmai, mint közéleti munka. A Bányász Kohász Egyesületi elnökség talán tiszteletbeli, s marad az MHSZ Modellező Klub elnökség, mint társadalmi munka. Egyébként ez a munkakör és a vele járó munka nem olyan, hogy sajnálni kéne az embert. Csak annyit túlórázom, mint más. Ha többet, azt azért, mert izgat valami szakmai dolog és úgysem tudok addig aludni, míg meg nem fejtettem. Szerettem ezt a munkát és borzasztóan sajnálom azt, aki nem szereti a saját munkáját — mondja a ki- egyensúlyozott ember nyugodt derűvel, beszélgetésünk befejezése képpen Mátrai Árpád.

Kukai András

Munkás- művelődés

hetnek el maguknak ez évben is. Erről a sikerről és az azt megelőző kemény munkáról (amely azért nem hasonlítható a bányamunkához) beszélgettünk Kovács Imre brigádvezetővel, Dajnoki János csapatfővel és Elekes Géza műszaki patronálójával.

Kovács Imre szerint a „Tanár Urnak”, Elekes Géza műszaki patronálójának köszönhetik, hogy eljutottak a városi elődöntőig.

— A Géza, ha elindul, menet közben srófolja magát mindig feljebb — mondja Imre, egyáltalán nem szemrehányóan. Bol- dogan és büszkén beszélnek arról, hogy a városi

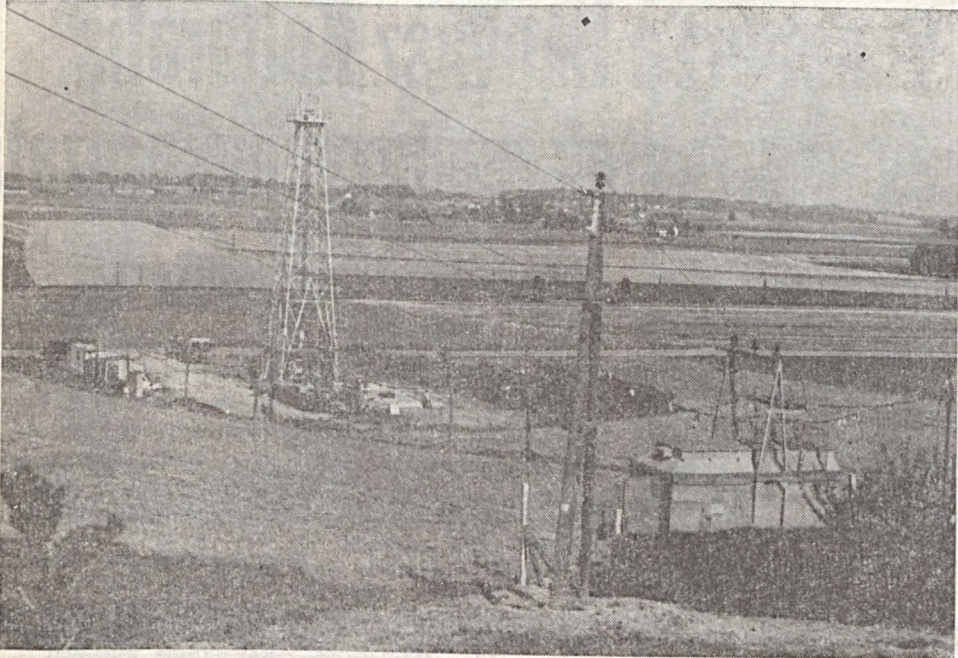
elődöntőn ők voltak az egyetlen munkás szocialista brigád. Ez azt jelentette, hogy a felkészülés igen nagy energiát emésztett fel mindannyiuktól, mert nem csak hárman készültek fel. Ha valaki nem ért rá — még a vetélkedőn is — helyettesítette egy másik brigádtag. Mindazt amit valamilyen formában tanul- tak, most kellett szakzsűri előtt visszaadni.

— Ott álltunk a színházban, s mint valami iskolás feletünk Shakes- peareből — mondja most már nevetve Elekes Géza. Ő már tíz éve patronálja ezt a szocialista brigádot. Nem ez az első szellemi vetélkedő melyen az ő in- vitálására részt vesznek közösen. Évek óta így tel- jesítik kulturális vállalá- saikat. Ugy látszik, nagyon jól, hisz a gazdasági munkájuk egyre növekvő kö- vetelményrendszerét men- tették át ide is.

Kovács Imre szerényen a velük szembeni elvárásnak tekinti ezt is, mint a 139,1 százalékos évi teljesíté- sük, mellyel a II. sz. bá- nyász legjobban fejtési brigádjai között is élénjár- nak.

Lapzártakor érkezett hír: A 10-es szocialista brigád a Munka és művelődés ve- télkedő városi döntőjébe jutott. Kukai András

Az első nyugati bērmunka

A fúrótélep távrolól

Kovács István felvétele

Fúrások Ausztriában

Az üzem szabad kapacitásának lekötése ebben az évben két alkalommal külföldi munkák vállalásával valósult meg. Az első félévben Csehszlovákiában hidrogeológiai kutatófúrásokat mélyítettünk. A második félévben került sor az AUSZTRÓMINERÁL-lal kötött szerződésben foglalt munkánk kivitelezésére, amely egy negatív eredménytel lezárt és becementezett olajfúrás hévízkúttá történő kiképzését tartalmazta. A fúrás Észak-Ausztriában, Geinberg község mellett, az NSZK határhoz közel található.

A felvonulás, amelyet természetesen alapos és hosszas munka előzött meg, Müller Ferenc fúró-mester és Hamberger László áttelepítési csoportvezető irányításával szeptember végén megkezdődött. A csoport feladata a fúrótélep felállítása, a villany-, víz-, légvezeték kiképzése volt. A munkát a tervezett időre befejezték, így a fúrótélepet elutazhattak. A műszaki irányítók Müller Ferenc mellett Lauer János és Katona László voltak, a fúrások az üzem legjobb szakembereitől kerültek ki. Kovács István főmérnök a munkák kezdetétől Ausztriában tartózkodott. A kiválasztásnál fontos szempont volt a nagy szakértés, a pontos munkavégzés. Most már elmondhatjuk, hogy a legmegfelelőbb emberek kerültek ki. hiszen a szerződésben foglaltaknak eleget tettünk. Az Ausztriából hazaérkezett műszaki vezetők közül Katona Lászlóval beszélgettünk, a kinti körülményekről, a munkáról.

— Kérem, foglalja össze az ausztriai munkát.

— Legkönnyebb és egyben a legkellemebb az eredménnyel kezdeni a beszélgetést, amely nagyon szépnek mondható. Jelenleg 1500 liter/perc 94 fokos kifolyó víz folyik a fúrásból, ezek a számok még növekedhetnek. Természetesen ezzel az eredménnyel a megrendelő is maximálisan meg van elégedve. A munkáról szólva, először a gépműhely odaadó, jó munkáját kell megemlíteni, hisz a fúrás folyamán sem az általuk átalakított fúrógéppel, sem az általuk legyártott szerzőkkel műszaki baleset nem történt, annak ellenére, hogy a fúrógép

igénybevétele az itthoniól lényegesen nagyobb volt. A fúrás sikeres lezárását az alapos műszaki terv elkészítése és a gyakorlatban történő pontos végrehajtása határozta meg. Itt elsősorban a nagy mélység — 2180,5 méter — a nagy átmérő — a befejező átmérő 112 milliméter — és az ehhez szükséges különleges fúrórud — amit az OKGT-től szereztünk be — jelentették a legnagyobb nehézségeket. Ehhez járult még a gázveszélyesnek jelzett, ismeretlen terület.

— Hogyan éltek, hol laktak a kinti munkák alatt?
— A teljes létszám 18 fő volt, ebből 16 fő két vendégházban, 2 fő pedig magánlakásban lakott. A távolság a lakások között 200 méterre, a lakástól a berendezés 4 kilométerre van. Így nemcsak a munkaidő, hanem a szabad időnk nagy részét is együtt tölthettük. Az étkezésben önállóak voltunk, a fúrás telephelyen felállított főző- és étkezőbódé szolgált erre a célra. A hazai ízeket így jobban és olcsóbban tudtuk biztosítani és szinte valamennyien megtanultunk főzni. Szórákosunk elsősorban a rádiózás, magnózás és az estétkénti kártyapartik voltak.

— Milyen volt a kapcsolat a lakossággal?

— A lakossággal a kapcsolat jó volt. Előzékenyek, kedvesek voltak, a legmesszebbmenőkig segítettek bennünket a munkák végzésében.

Heresznyei Zsuzsanna

Nap mint nap egyenletes, jó munkával

Akik mindig tartják a ciklust

A III. sz. bányüzem 9-es csapata — több más szocialista brigáddal együtt — október végére teljesítette éves tervét. Amikor csatlakoztak a párt XII. kongresszusa tiszteletére indított versenymozgalmhoz, elhatározták, hogy november 30-ra végeznek éves feladatokkal. Miközben a keleti akna — 8. szintjén a munkahelyük felé igyekezünk, Drótos László, a VI-os körlet vezetője a kollektíváról beszél.

— Nem egész fél éve kerültek hozzánk. Előtte a vágathajtó körlethez tartoztak. Egy több mint 400 méter hosszú légvágatot kellett kihajtaniuk. A napokban végeztek ezzel a munkával. Még egy, csaknem száz méteres keresztvágatot fognak majd kihajtani. Év végére — minden bizonnyal — elkészülnek vele.

A távolban világosság és fúrógép zaja jelzi, hogy csapat dolgozik ott.

— No, mindjárt odaérünk.

— A kilencesre?

— Igen. Most dolgoznak a kezdésen. Biztosan szegecslyukakat fúrnak.

Átmászunk a lerobantott anyagon. A három bányász valóban a főtét fúrja. Meglátják a körletvezetőt. A gép elhallgat, már csak a sűrített levegő halk suszrogása hallatszik.

— Jó szerencsét! Látom alakul már — mondja a körletvezető és az elágazásra mutat.

— A jobb oldalát meg kell szedni egy kicsit. Jönnek a bányamérők? — kérdi Szücs János csapatvezető vajúr.

— Idejönnek először, de előbb benéznek a légvágatba.

A csapatvezető a további teendőket beszéli meg Drótos Lászlóval. Igyekezni kell. Holnap már jönnek a torkrétozók lefújni az elágazást. Közben megérkeznek a bányamérők. Rögtön munkához is látnak. Kijelölik az irányadáshoz szükséges pont-

kat. Bónyai János és Horváth István vajúrok nekiállnak a megadott helyeken a lyukak fúrásához. Rövid idő alatt végeznek vele. A lyukakba kis fadugók kerülnek, ezekről pedig függők lógnak alá. Kihaszalva a csendet, Szücs János csapatvezető vajúrral beszélgetünk.

— Öt éve jött össze ez a kollektíva. Három szakban dolgozunk. Elég jól összeszoktunk. Az öt év alatt alig változott a brigád összetétele. Ugy érzem, eddig sem dolgoztunk rosszul, de idén különösen jól ment.

— És ezt minnek tulajdonítja?

— Nagyon jó munkahelyeket kaptunk, jó a felszerelés és a körletvezetés olyan feltételeket teremt a munkánkhoz, hogy szívesen volna rosszul dolgozni. Az elmúlt hónapban is száztíz százalék fölött teljesítettünk. Sok fiatal a csapatban és mi idősebbek is bírjuk még a hajtást.

— Egy új kezdés, mint ez itt, milyen problémákkal jár?

— Különösen pontos munkát igényel és sokkal jobban oda kell figyelni

N. G.

Nem szakadt meg a kapcsolat

Kedves hagyományok számát, hogy a III. sz. bányüzem pártbizottsága november hónapban, a KMP megalakulásának évfordulója táján, nyugdíjban levő, volt üzemi párttagjainkat barátj találkozóra hívja meg azzal a céllal, hogy

felelevenítsék a mozgalmi múlt eseményeit és tájékoztassák őket az üzem eredményeiről és gondjairól.

November 23-án délután került sor az ideai találkozóra, melyen részt vett Kovács István elvtárs, a vállalati pártbizottság titkára.

Cser János üzemi párttitkár tartott tájékoztatót, majd nyugdíjasaink fehérasztal mellett beszélgettek és cserélték ki gondolataikat egymással.

Sok mindenről szó esett ezen a találkozón. Az „öregeknek” mindenről volt véleményük. Kritikát mondtak a hiányosságokról és javaslatokat tettek, mintha csak taggyűlésen lettek volna. Meglepő volt, hogy milyen élénk figyelemmel kísérik nyugdíjasaink az üzem életében történt változásokat. Ez azt bizonyítja, hogy még ma is magukénak érzik a III. sz. bányüzemet, s örömeinkben, gondjainkban ők is osztozni akarnak.

Többen kérték, hogy legálább egy alkalommal ismét lemelessenek a bányába, mert ahogy mondták, számukra az lenne a legnagyobb öröm...

Biztosak vagyunk benne, hogy ennek nem lesz sommi akadály!

Herendi István

Az EDÜ radiometrikus laboratóriumában Sokacz Márk és Vollar Imre kontraszt vizsgálatot végez

Keller Gábor felvétele

Könyvtárosok – könyvterjesztők

„Eljuttatni a könyvet mindenkihez”

gy fogalmazta meg röviden a munkahelyi könyvterjesztők munkájának célkitűzését a SZOT kulturális, agitációs és propaganda osztálya, a Művelődésügyi Minisztérium Kiadói Főigazgatósága, valamint a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése 1974-ben a munkahelyi könyvterjesztéssel kapcsolatos állásfoglalásában.

Azóta eltelt öt év. A vizsgálatok és az elemző értékelések azt mutatják, hogy a vitathatatlan eredmények ellenére az állásfoglalás irányelvei még nem váltak általános gyakorlattá. Júniusban a vállalati letéti könyvtárosok munkaértekezletének, október 26-án pedig a vállalati szakszervezeti bizottság ülésének volt egyik napirendi pontja a munkahelyi könyvterjesztés helyzete. A munkahelyi könyvterjesztésnek két formája ismeretes: a munkahelyi könyvtári kölcsönzés és a könyvvásárlás.

Baranyában 201 üzemi, illetve vállalati szolgáltatóhelyen kölcsönöznek könyveket. Közülük csak 28 könyvtárnak van önálló helyisége, a többiek ebédlőben, tanács- vagy klubteremben, mindössze egy-egy könyvszekrényrel rendelkeznek.

A 220 könyvtáros közül 142-en társadalmi munkában végzik munkájukat. Nemcsak a megyére jellemző, hanem országos jelenség, hogy a beiratkozott olvasók és a látogatók száma az utóbbi években csökkent. A könyvek kihasználtsága sem megfelelő, gyakoribbá, rendszeresebbé kellene tenni a könyvek cseréjét, az állomány felújítását.

A megye szakszervezeti könyvtárosainak jövő évi feladatait év végi értékelő értekezletünkön röviden így határozták meg: minél több olvasót jobb könyvtári szolgáltatóval kell ellátni.

A vállalati szakszervezeti bizottság könyvtárának állományában több mint 22 ezer könyv van, melyből 19 ezer a munkahelyeken, az úgynevezett letétekben található. Jelenleg 13 letéti könyvtár működik az üzemekben és a vállalati üdülőkben. Önálló helyiséggel az EDÜ, a Szolgáltató üzem és a IV. sz. bányauzem rendelkezik. A többiek irodákban, ebédlők előterében, pénztárak közelében helyezték el.

Valamennyi letétre jellemző, hogy fejlesztésükre helyhiány miatt alig vagy egyáltalán nincs lehetőség. Mindezek ellenére kiemelkedően működik az EDÜ, a II. sz. bányauzem és a Szolgáltató üzem könyvtára.

Novembertől fogadja olvasóit – vállalatulunk dolgozóit és családtagjait – a Ságvári Endre Művelődési Ház új szárnyában létesített újabb könyvtár, melyről nyugodtan elmondhatjuk, az épület legszebb része.

Könyvkölcsönzésre, hír- lapolvasásra és a kézikönyvtár használatára van lehetőség az ízlésesen berendezett könyvtárban.

A könyvnyomtatás felfedezése óta mindig akadtak olyan lelkes társadalmi munkások, akik a hivatásos könyvkereskedők mellett segítettek a könyvek

elterjesztését, vállalták a „bizományosi” munkát, amely minden korban a társadalmi haladást szolgálta.

1944-ben, a Szegeden megalakult Szikra Lap- és Könyvkiadó Vállalat alakította ki a mai értelemben vett könyvterjesztés alapjait.

Baranya megyében 360 helyen, Pécsen több mint 200 üzemben árusítanak könyveket. Üzemeinkben is – az egyik helyen jobb, a másik helyen rosszabb körülmények között – évek óta megtalálhatók a munkahelyi könyvterjesztők. Ahány munkahely, annyi féleképpen végzik munkájukat, igazodva a helyi körülményekhez, lehetőségeikhez. Gyakori, hogy az irodákban árusítanak, ahol egy-egy szekrény szolgál raktárul. Ha már üveges szekrényt kapnak, fejlődésről beszélnek. Szóbeli kérésre, vagy telefonhívásra többen helybe szállítják a kért könyvet.

A bejáratoknál elhelyezett vitrinekben bemutatják a könyveket, az üzem által létesített árusítóhelyen pedig kényelmesen, kulturált körülmények között árulhatnak azokban az üzemekben a könyvterjesztők, ahol a munkahelyi könyvterjesztést – e legegyszerűbb, de hatásában nemegyszer sok más művelődési és szórakozási lehetőséget felülmúló eszközt – az üzem vezetősége támogatja, a könyvterjesztő munkáját a közművelődést segítő tevékenységnek ismerik el.

Mindegyikük kívánságfüzetet vezet, amelyben a dolgozók által keresett könyveket jegyzik. A népszerű és a régebbi kiadásokat azonban nem mindig, illetve nem a kért példányszámban tudják megszerezni. A lexikonoktól a gyermekek kötelező olvasmányáig széles az a skála, mely a kívánságlistán szerepel. A vállalati könyvterjesztőket a Rókus utcai Zrínyi Miklós könyvesbolt látja el könyvvel, valamint reklám- és propagandanyaggal.

A könyvek zömét részlete vásárolják a dolgozók. A vásárlók több mint fele fizikai dolgozó, közöttük szép számmal vidékről bejárók. Tizenegy könyvterjesztő van a vállalatulunknál, az általuk eladott könyvek értéke évente meghaladja az 1 200 ezer forintot.

Nem biztos, hogy a megvásárolt könyveket az utolsó betűig ki is olvassák, de ha már ott van a könyvespolcon, szinte biztos, hogy egyszer fel is lapozzák. Sokan nem is maguknak, hanem a családtagjaiknak vagy ajándékba vásárolják a könyveket. Van, aki a szép formája, vagy a különlegessége miatt veszi meg. Mindennek ellenére ma már nem jellemző, a sokat emlegetett a bűtor méreteihez és színéhez vásárolt könyv, egyre többen vannak, akiknek

életében, a munkájában nélkülözhetetlen eszköz a könyv.

Az üzemi könyvterjesztők közül Marton Jánost (III. sz. bányauzem) ez évben a SZOT és a Kulturális Minisztérium Kiváló Könyvterjesztésért emléklappal tüntették ki, Halas Sándor (Központ) pedig a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat igazgatói dicséretét kapta.

Elgondolkodtató a könyvvásárlás, -olvasás és az iskolai végzettség közötti szoros összefüggés. Mennyi mindent elmond néhány statisztikai adat: a családok 48 százalékában, ahol a családfő nem végezte el az általános iskolát, egyetlen könyv sincs. Az általános iskolát végzettenként ez a szám 19 százalékra csökken, az érettségizetteknél már allg 5 százalékot jelez.

A letéti könyvtárak és a munkahelyi könyvterjesztés egymásnak nem ellenfelei, egymást kiegészítik. Számszerű adatokkal bizonyítható, hogy ahol sok könyvet vásárolnak, sokan látogatják a könyvtárat is, ahol a letéti könyvtárosnak kevés az olvasója, a könyvvásárlók száma is alacsony.

A könyvtárosok, könyvterjesztők munkája fontos közművelődési tevékenység, hiszen a könyvekben felhalmozott tudás közvetítő. Nem minden üzemben élveznek előnyt, sok esetben csak megtűrik jelenlétüket.

„Mindent, amit tudok, a könyveknek köszönhetem” – olvashatjuk Gorkij szavait – és, hogy mit és mennyit tudnak az emberek, az sem egy üzemnek, sem a társadalomnak nem lehet közömbös.

Dr. Roisz Andrásné

Több ezer látogató

Véget ért a Bányász Kulturális és Sporthetek rendezvénysorozata

Vállalatunk szakszervezeti bizottsága és a Ságvári Endre Művelődési Ház idén, tizenkilencedik alkalommal rendezte meg a bányász kulturális és sportheteket.

A záróünnepségen vállalatunk koncert fúvószenekara adott hangversenyt.

November 26-án a Ságvári Endre Művelődési Ház zsúfolásig megtelt színháztermében Rác Gyulának, vállalatunk szb-titkárának zárószavával ért véget a csaknem háromhónapos rendezvénysorozat. Beszédében köszönetet mondott a művelődési ház új szárnyának felépítésében résztvevő szocialista brigádoknak és mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy vállalatunk dolgozói és a városrész lakói birtokukba vegyék a kultúra és művelődés eme új, impozáns otthonát.

A Mecseki Ércbányászati Vállalat Aranylant diplomával, nívódíjjal és kiváló gyűjtes címmel kitüntetett koncert fúvószenekarának hangversenye ezúttal is nagy sikert aratott. Az együttes Apáthy Árpád vezénylettel romantikus szerzők műveit játszotta. A kiválóan öszszevalogatott műsor különösen emlékezetes része volt Rossini: Parafraízis a Tell Vilmos című operából Kóte Zoltán szilofon szólójával.

A nagyszerű hangverseny méltó záróakkordja volt a bányász kulturális és sporthetek gazdag programjának.

Nagyszerű zárókoncert

Felkerestük Zsikó Jánost, a művelődési ház igazgató helyettesét, aki a rendezvénysorozat céljáról, tapasztalatairól tájékoztalt bennünket.

— A bányász kulturális és sporthetek keretében a bányásznaptól csaknem az év végéig, különösen gazdag kulturális program várja vállalatunk dolgozóit. Idén a Ságvári Endre Művelődési Ház új szárnyának átadásával jelentősen bővültek a lehetőségeink. Az egész rendezvénysorozat megtervezésekor már figyelembe vettük az új objektumot. Annak ellenére, hogy az átadás késett, a legtöbb tervbe vett programunkat megtudtuk tartani. Ismeretes, hogy még a hivatalos avatás előtt olyan nagyjelentőségű események színelte volt az új épület, mint a második országos vándorvándorló és a szellőztetési akadémia. Ötvenkettő betervezett programból mindössze négy maradt el. Rendezvényeinket több ezren látták. A három hónap koncentrált művelődési programjából ki szerteném emelni a tatabányai és a Mecsek táncgyűjtes vendégszereplését, illetve Sólyom Kati gyermekműsorát. Mint ismeretes, a művelődési ház új szárnyában tartották a Nagy Októberi Szocialista Forradalom város ünnepségét is.

Az őszi folyamán megrendezett szocialista brigád klubestek vegyes társulatokkal jártak. Nem egyszer előfordult, hogy a meghívott vendégek és előadók hiába vártak, valamely szervezési hiba folytán a szocialista brigádok nem jelentek meg. Akadt viszont egy-két rendkívül jólsikerült klubest is. Ilyen volt Lippinszky Gábor előadása, amelyhez élő kigyókat hozott magával.

— A programok közül még a Bodor-show érdemel említést, annál is inkább, mert elég sok bírálat érte. Kétségteljesen kasszasiker volt, de színvonalát tekintve csalódtunk. Számunkra ez azzal a tanulsággal járt, hogy a jövőben olyan programot nem hozunk ide, amit előzőleg ne láttunk volna.

— Javítani kell a propagandát is, egyrészt az üzemek, másrészt a városrész irányába.

— A november hetedik óta üzemelő Ságvári filmszínház egyre több érdeklődőt vonz. Jó dolog ez, hiszen a városrész lakói megismerkedhetnek a művelődési ház egyéb programjaival és kedvet kaphatnak más rendezvényeink látogatására is.

— Mi, a művelődési ház vezetősége is csak most ismerkedünk az új objektum adta lehetőségekkel. Ezért örömmel fogadjuk minden ötletet, javaslatot, ami munkánkat segíti — mondta befejezésül Zsikó János.

Művelődjünk, szórakozzunk

Az Ifjúsági Ház decemberi programjából

22-én 15 órakor: Fenyőfa-ünnepély általános iskolások részére a városi sportcsarnokban.

IH-diszko

22-én Tuczai József vezeti. 29-én Böczin László. A belépőjegyek 20 forintos áron az IH pénztáránál válthatók 15-20 óra között.

IH dzsessztároló klub

16-án 18 órakor: Kedvence lemezem címmel Kovács Attila lemezbemutatója.

Komolyzenei hanglemezeklub

17-én 19 órakor: A budapesti Reneszansz Rézfúvós Kvintett előadása.

18-án 19 órakor: A Benkő Dixieland Band hangversenye. Jegyek 30 forintos áron az IH pénztáránál válthatók.

A Benkő Dixieland Band Magyarország egyik legnépszerűbb dzsesszegyüttese. Az együttes a magyar tradicionális dzsessz legeredményesebb képviselője itthon és külföldön egyaránt. A Budapesti Ifjúsági Dzsesszfesztivál és az I. Magyar Könyvüzeneti Fesztivál megnyerése után komoly sikerrel mutatkoztak be külföldön is, többek között Drezdában, Zürichben, Krakkóban, majd Münchenben. Az „Európa Klasszis” díj elnyerése

után a Magyar Népköztársaság képviselőjében Európa egyik legrangosabb fesztiválján, a Montreuxi Dzsesszfesztiválon szerezték meg 1971-ben a tradicionális kategória első díját. 1972-ben a spanyolországi San Sebastianban a „Közönség Nagydíját” kapták. Felléptek azóta Európa számos nagyvárosában szép sikerrel.

20-án 19 órakor: A 70-es évek művészetéről az Avantgárd, vagy kísérteti film című előadás.

Hírlapozó

Naponta 13-18 óráig, csütörtökön 9-12 óráig és 13-18 óráig 140 féle magyar, 30 féle külföldi újság és folyóirat áll az érdeklődők rendelkezésére.

Gyermekpódium

17-én 15 órakor: A Fiatal frók alkotóműhelyének és a Képzőművészeti műhelyének közös rendezésében fró-olvasó találkozó a Kincskereső c. gyermeklap szerkesztőségével. A beszélgetés után foglalkozás.

III mozi

16-án 14 órakor: A kis Fülöp (NDK film). 16 órakor: Bobby Deerfield (USA). 23-án: 14 órakor: A vörös pecsét (szovjet). 16 órakor: Huszadik század I.-II. (Olasz). 30-án 14 órakor: A dzsungel könyve (USA). 16 órakor: Az erőd (magyar).

Színház és közönség

A Dunántúli Napló a szünetében elmondták —, Pécsi Nemzeti Színház műsorát így hirdette: Csárdáskirálynő, a MEV II. üzem előadása.

Nagy színházi előadás egy üzemi kollektívának és családtagjainak. A kivüállónak nem sokat mondó tény ez. Annál többet jelentett — az előadást megelőző egy hónapban — a munkásművelődéssel, közönségszervezéssel foglalkozó II. üzemi embereknek. De nemcsak e néhány emberen múltott, hogy egy késő őszi péntek estén egy üzemi kollektíva kibérelje a Nemzeti Színházat egy előadásra, hanem azokon a részlegvezetőkön is, akik esetleges műszakcserét biztosítottak a pécsi, pécskörnyéki és hegyháti üzemi dolgozóknak. Ugyanis külön autóbusz biztosításával és kemény szervezési munkával egy jól sikerült, teltházas előadásnak örülhetett a közönség.

A közönség öröme túl öröm volt Bujdosó Mária és Péter Gizi művésznőknek — mint azt az előadás

szünetében elmondták —, hogy a szereposztásból az ő játékaikat kérte a közönség.

Ugyancsak a szünetben beszélgettünk Bujtor Béla üzemvezetővel, aki első alkalommal volt az üzemi kollektívával közös színházi látogatáson.

—Igen nagyra értékeltem ezt a már szinte hagyományyá vált bakonyai munkásművelődést, melyet szeretnék én is tovább ápolni — mondta.

— A munkásművelődésnek csak egy része ez — kapcsolódott a beszélgetésbe Lábán János nyugdíjas üzemvezető, aki változatlanul ott ült dolgozóik között.

— A többi képezi a különböző szintű és rangú rendezvény, melyet nem a színház, hanem a Ságvári Endre Művelődési Ház keretében biztosítanak a művelődni, szórakozni vágyó dolgozóknak.

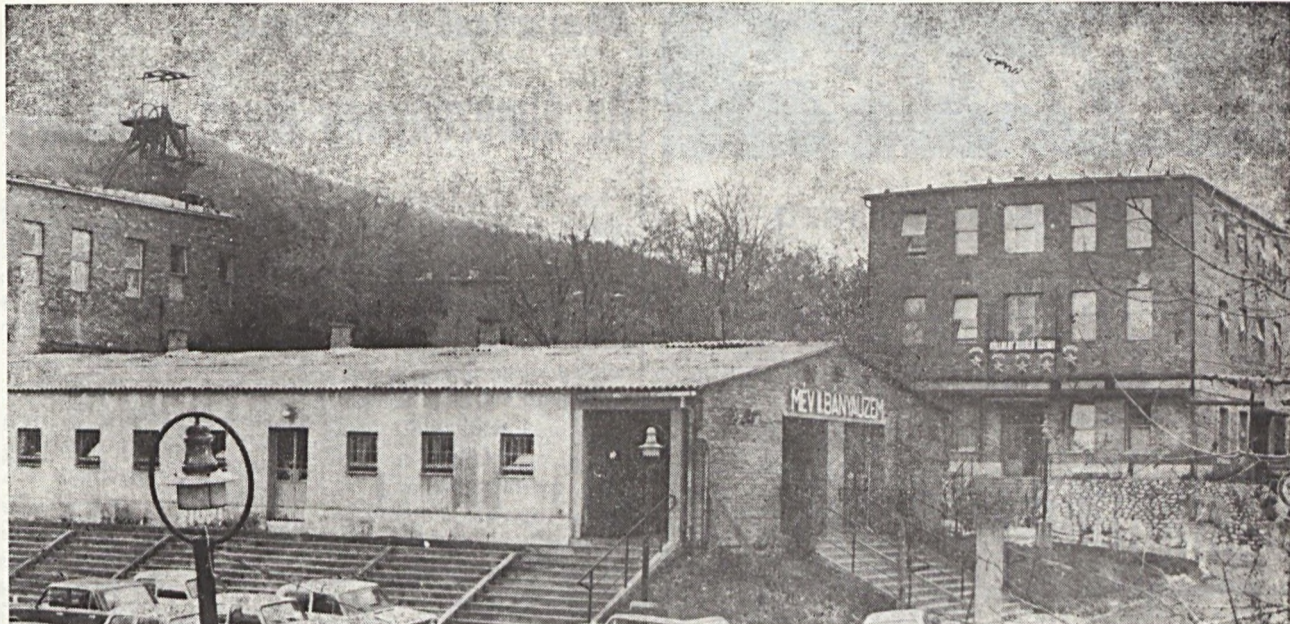
Reméljük, hogy a hagyományápolás valósága több ilyen és hasonló előadásban ölt testet.

Kukai

A vállalat legöregebb üzemében

Halló! Itt a bakonyai rádió!

MÉV, II. sz. bányauzem

Kávét, vagy szörpöt?

A munkaverseny sikeréért

II. sz. bányauzem

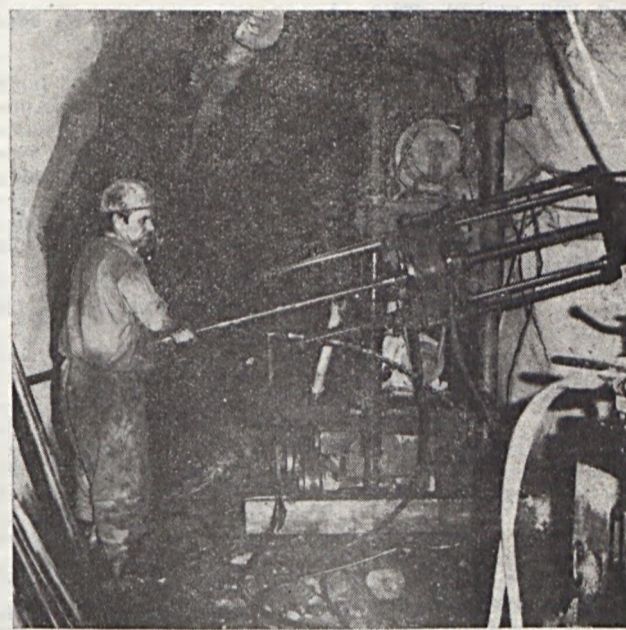
Szerényen húzódik meg a Mecsek nyugati lábánál. Téglavörös épületét mintha egy óriás véletlenül hullatta volna itt el az erdő közepén. Az idegen, aki a kanyargó úton ide téved, talán üdülőnek is vélheti: van itt madárdal, virágillat, jó levegő. De látható itt más is: működő aknatorony, füstölő kazánház-kémény, gőzölgő hűtőtorny, a homlokfalon pedig fehér csillagok sorakoznak. E jelek viszont éppen nem pihenésre utalnak! Inkább arról adnak hírt, hogy itt nagyon nehéz, de eredményes munka folyik. Igen, itt vagyunk a II. sz. bányauzemben, jelenleg a vállalat legöregebb bányauzemében. 1955-ben adta az első csille ércet, szinte az üzem körül álló erdők fájainak gyökereivel alól. Ma pedig több száz méter mélyről termeli ki az értékes ásványi kincset.

A kapun belépve a „Bakonyi Rádió” műsora hallható a hangszórókból. Naponta jelentkezik adásával, amely széleskörű tájékoztatást ad dolgozóinknak a tegnapi gazdasági eredményeiről, kulturális híreiről és a holnap feladatairól. Közben zenével köszönti a termelésben élenjáró csapatokat. A leszállás előtti utolsó mozzanat a kulcsok védőtállal való megtöltése, amelyből jólesik néhány korty odalent a melegben. Jobban megy így a munka is, mely a kongresszusi munkaverseny célkitűzései megvalósításának egyetlen záloga. Ennek nyomán pedig haladnak a vágatok és jönnek a tonnák. Kemény a harc ember és természet között, de a harcban az ember nincs egyedül. Állandóan korszerűsíti, fejleszti az őt kiszolgáló technikát, technológiát folyamatot. Minden korszerűsítést és fejlesztést jelentősen meghatároz szocialista társadalmunk egyik alaptétele: legfőbb érték az ember.

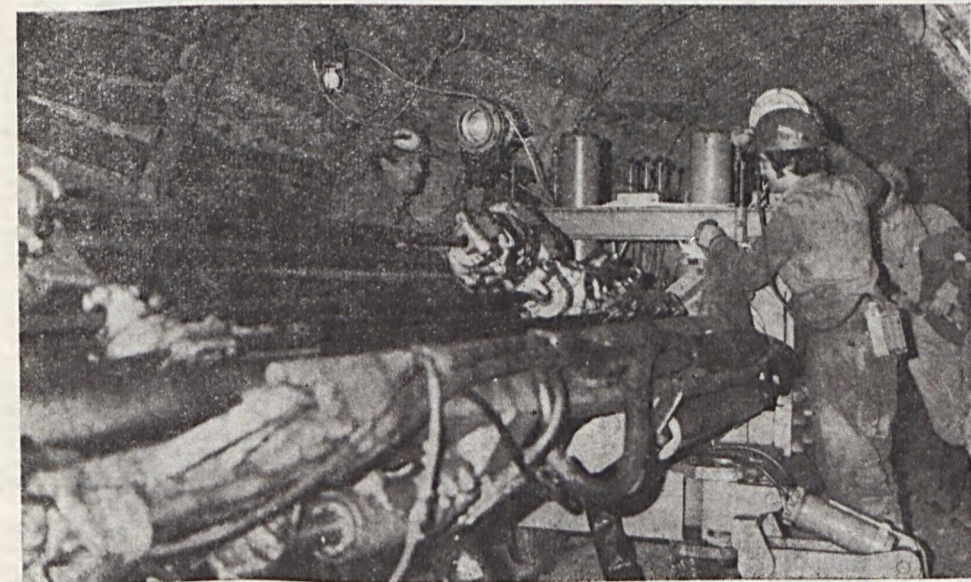
A korszerű, nagy teljesítményű gépi berendezések mellett olyan kisgépek és egyéb segédberendezések is a rendelkezésére állnak, amelyek az üzemi újítómozgalom keretében születtek meg. Vannak, akiket a természet rejtett titkai érdekelnék. Ők a gépek csápjával a kőzet távolabbi rejtékét kutatják, és nem hiába! Műszak végén elfárad a gép, elfárad az ember. A bányász még letisztítja, leápolja gépét: zsírozza, olajozza, majd kiszáll a bányából. Meglátva a napot, kinyújtóztatja fáradt tagjait, nagyot szippant a friss levegőből. Es ha már ő is ápolást igényel, arra is van itt helyben alkalma. Mert az üzem vezetése a nehéz fizikai munka megkönnyítése mellett a bányászok egészségének, épségének, fizikai erejének megővására is nagy súlyt fektet. Az oldalt összeállította: Erdi Krausz Gábor, Kiss László, Kukul András és Nagy Sándor

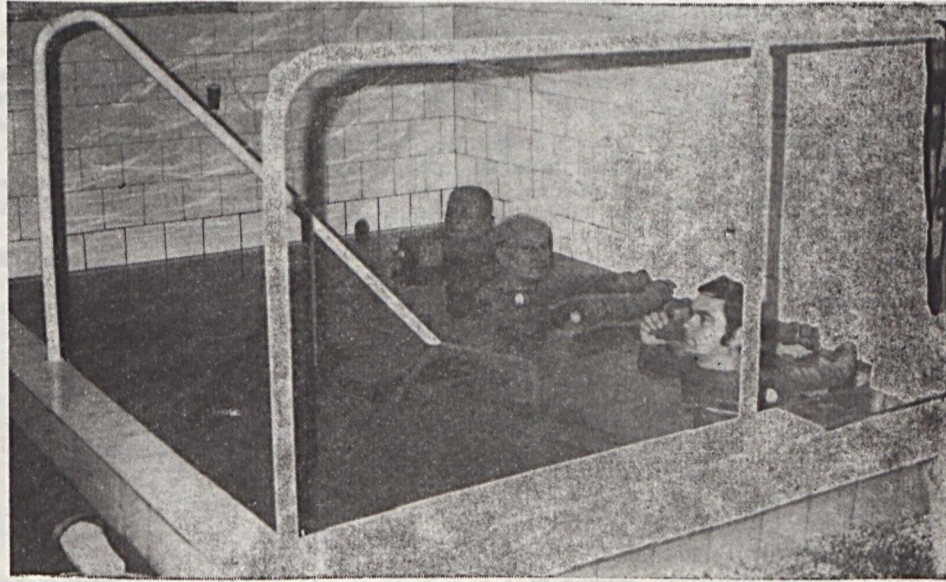
Mennyivel könnyebb így a ventilátor!

Akik a titkokat kutatják

A legkorszerűbb gépek segítik az előrehaladást

A súlyfürdőben

Spart

Mindig szívesen jön haza

Ribli Zoltán szimultánja

A közelmúltban néhány napot Pécsen töltött Ribli Zoltán nagymester, a legutóbbi sakkolimpián győztes magyar csapat egyik erőssége. Ezúttal nem csupán családlátogatásra jött. Feleségét — aki a Földrajzi Kutatóintézet munkatársa — kísértte el hivatalos útjára.

Ki ne tudná, hogy Ribli Zoltán Pécsen kezdte pályafutását. Az egykori ifjúsági Európa-bajnok itt ismerkedett meg a sakkjáték alapjaival. Üstökös-ként tűnt fel és tavaly már a világranglista 13. helyezettje lett. Az utolsó két világbajnoki zónaközi döntőn előbb esélytelenként, majd favoritként indult. Mindkétszer hajsza-lon múlt, hogy nem lett világbajnok-jelölt. A jelenleg huszonnyolc éves nagymester ideai eredményei alapján a világ legjobb tíz sakkozója közé került.

Ha néha Pécsre látogat alig van szabad órája. A rokonok, a barátok, az ismerősök, mind mind találkoznai akarnak vele. Ritkán ad szimultán, de ha Pécsen kéri fel rá, mindig készséggel vállalja. Így volt ez most is. Az Ifjúsági Házban tíz táblán mérkőzött a város és a megye legtehetségesebb mesterjelöltjeivel. Kilenc ellenfelét legyőzte, egy játszma döntetlenül végződött. A fárasztó, több mint négyórás szimultán követően este tízkor is készséggel nyilatkozott lapunknak.

— Ugy tudom, idén már nem indulsz versenyen. Mi lesz a következő erőpróba?

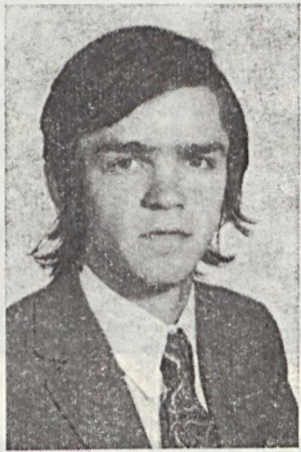
— Az év elején Svédországban rendezik a sakkcsapat Európa-bajnokságot. Jelenleg erre készülök. A nyolcas döntőben nyolcfős csapatok indulnak. Az idei magyar bajnokság eredményeitől függ, hogy az olimpiát nyert nagymesterek mellett kik alkotják majd a válogatottat. A szovjet csapat nyolc táblán legyőzhetetlennek tűnik, de úgy érzem, jó esélyünk van a második helyre.

— Kik lesznek a legnagyobb riválisok?

— Jugoszlávia, az NSZK és Bulgária.

— Jövőre sakkolimpia is lesz?

— Igen. Málta jelezte, hogy vállalná a megrendezését. Papírforma szerint itt is a Szovjetunió a nagy esélyes, de ez a legutóbbi olimpián is így volt. Buenos Aires-ben mégis mi nyertünk.

— Ismeretes a világbajnok-jelöltek névsora és a párosítás is. Szerinted ki lesz Karpov kihívója?

— Én Portischra tippeltem. Ha Szpaskijon túljut, szerintem ő játszik majd a világbajnoki címért Karpovval. Portisch Lajos talán a világ legfelkészültebb nagymestere. Elméleti tudása egyedülálló. Én neki drukkolok.

— És Korcsnoj?

— Neki ezúttal különösen nehéz lesz. Nem valószínű, hogy Petroszján ellen megint olyan könnyű dolga lesz, mint legutóbb. A másik ágról különben Polugalevszkijt tartom esélyesnek a továbbjutásra.

— Naponta mennyi időt foglalkozol sakkal?

— Mondjam azt, hogy öt órát? Nem tudom. Amikor elemzek nem szoktam az órát figyelni. Felkészülési időszakban elég sokat sakkoztam. Ha kezembe kerül egy-egy érdekes játszma, nem számít az idő múlása.

— Mekkora a sakk könyvtárad?

— Nem tudom pontosan, hogy hány könyvem van, de nem is nagyon számít. Elsősorban az Informátorok és az Enciklopédiák azok, amiket különös alappossággal kell tanulmányoznia egy nagymesternek. Körülbelül tíz külföldi szakfolyóiratot járatok. Ezek anyagát is épp elég áttanulmányozni. Azért, ha külföldön járok, rendszeresen vásárolok sakkkiadványokat.

— Említetted, hogy legközelebb az EB-n játszol. Mikor indulsz egyéni versenyen?

— Valószínűleg áprilisban indulok nemzetközi versenyen. Még nem döntöttem el, hogy hol. Néhány nap múlva többet tudnék mondani.

Amikor megköszönöm az interjú barátságos, szíves, halkszavú fiatalokkal szorított kezét. A nagymestert itt mindenki egyszerűen csak Zolinak szólítja. Büszke rá az egész pécsi sakk-társadalom. Mindenki gyermekkorában ismeri Ribli Zoltánt, hisz itt kezdte pályafutását, itt vívta első sakkesztését. Ma már a világ egyik legjobb sakkozója.

Nógrádi G.

Asztalitenisz

Az élmezőnyben nincs változás

Lassan befejezéshez közeledik a vállalati asztalitenisz csapatbajnokság küzdelme. A lejátszott fordulók eredményei után nem változott a férfi bajnokság élmezőnyének állása. Továbbra is a Központ vezet a PMSC előtt. Az viszont meglepetés volt, hogy a PMSC remek játékkal legyőzte a listavezetőt, amely az első vereségét jeleltette a bajnokságban, de ez nem veszélyezteti elsőségüket. Az ezüstérem tulajdonosa minden bizonnyal a PMSC lesz, mivel nagy pontelőnnyel vezet a harmadik helyezett Kísérleti kutató előtt.

A többi csapat, a III. üzem, Szolgáltató, EDÜ alaposan leszakadva várják a következő mérkőzéseket, dobogóra kerülésükre ebben a bajnokságban már semmi esélyük nincs. Csak egy feladat vár rájuk: a becsületesebb helytállás. A „B” csapatban a IV.

üzem és a Kutató-mélyfűrő párharcra vált ki izgalmat. Két fordulóval a bajnokság befejezése előtt a IV. üzem vezet két ponttal. A küzdelem érdekessége, hogy mindkét csapat hátralevő mérkőzése könnyűnek ígérkezik, a listavezető az utolsó előtti helyen álló II. üzem, a Kutató-mélyfűrő pedig szintén a sereghajtó Anyagosztály és Bakonya ellen játszik. A csoport első helyezettje jövő évben egy osztállyal feljebb jut és az „A” csoportban szerepel.

A női mezőnyben tovább tart a Kutató-mélyfűrő „A” és a Szolgáltató csapatainak versenylutása a bajnoki címért. Kettőjük párharcát a hátralevő mérkőzéseik hivatottak eldönteni. Papírforma szerint a szolgáltatók sorsolása kedvezőbb és így könnyen elképzelhető, hogy helyesrére kerül sor a bajnokság végén.

Kovács M.

Sakk

Nagy küzdelem a férfi csapat és egyéni bajnokságban

Tíz csapat részvételével folytatódik a Bányász Kupa sakk csapat- és egyéni bajnokság a PMSC Hajnóczy úti versenytérképében. A tizenhatodik forduló után a vezető a IV. üzem „A”, újabb győzelmével megerősítette pozícióját „üldözőivel” szemben.

Labdarúgás

Ha vonatoltan is, de zajlik a teremlabdarúgó bajnokság őszi mérkőzésorozata, a 29-es dandár úti iskola tornaterképében. Itt képet a bajnokságról nem lehet adni, mivel az előrehozott munkanapok egybeesnek a szombati mérkőzések déjelel és ezáltal több csapat elhalasztotta bajnoki mérkőzéseit. Sőt, van olyan együttes, amely még pályára sem tudott lépni.

Igy esonka fordulóban nincs hiány, mivel csak egy-két csapat tud fordulónként megjelenni a terepen. Az elmaradt mérkőzésekre januárban kerül sor, ez az első eset, hogy egy bajnokság küzdelmei átkerülnek jövő évre.

Ennek ellenére azért akad meglepetés. Az Építők — miután vereséget szenvedett a bajnoki címre törő III. üzemből — leszorult a második helyre. Felzárkózott az EDÜ a harmadik helyre és előrelépt a PMSC és a II. üzem „A” a tabellán.

K. M.

Jubilált a Mecsek Áruház

Ötvenmilliós árukészlettel várja vásárlóit

Idén ünnepelte tízéves jubileumát a Mecsek Áruház. Zajlik a nagy karácsonyi vásár. Az ilyenkor különösen megnövekedő forgalom nagy terheket ró az áruház dolgozóira. Felkerestük Máltesics Imrét, a Mecsek Áruház igazgatóját, hogy tájékozódasson bennünket arról, hogy készültek fel a karácsonyi vásárra.

— Mekkora árukészlet várja a vásárlókat a Mecsek Áruházban?

— Ugy érzem, jól felkészültünk a nagy forgalomra. Ötvenmilliós az árukészletünk. Amikor karácsonyi vásárról beszélünk, nem csak a decemberre gondolunk. Hogy megelőzzük a zsúfoltságot, évek óta úgy időzítjük a megrendeléseinket, hogy már októbertől bőséges választék álljon a vásárlók rendelkezésére. Tapasztalatunk az, hogy ha megfelelő a kínálat az őszi hónapokban, akkor decemberben kisebb a zsúfoltság.

— Mekkora forgalmat bonyolítanak le a vásár időszakában?

— Tavaly októberben 26 millió forint volt a bevételünk, idén — ugyanebben az időszakban — 33 millió. Az elmúlt év novemberében 35 milliós forgalmunk volt, idén még ennél is több, csaknem 40 millió. Ugyanennyivel számolunk decemberben is.

— Ilyenkor, karácsony előtt, mik a legkelendőbb árucikkek?

— Nagy forgalmat bonyolított le az illatszert osz-

tályunk. Sokan vásárolnak kozmetikai szereket, különít, parfümöt. Ilyenkor nagy a forgalom a divatáru osztályon is. Nagy számban adunk el ingeket, pulóvereket. Igen kelendők a műszaki cikkek. Sokan vásárolnak ajándékokba lemezeket, pohár- és evőeszköz-készleteket.

— Hogyan alakul az áruház ünnepi nyitvatartása?

— Csakúgy mint ezüstvasárnap — 16-án —, az aranyvasárnapon is kilenctől tizenhárom óráig várjuk kedves vásárlóinkat. December 23-án viszont nem leszünk nyitva, csakúgy, mint 30-án.

— Idén jubiláltak. Milyen változást hozott az egy évtized az áruház életében?

— 1969 márciusában nyílt meg az áruház. Akkor a tervezett éves forgalmunk 89 millió forint volt. Idén már 350 millió forint bevétellel számolunk. De nemcsak a forgalom növekedett. Átalakult az áruház

belső képe is. Utólag kapott csak helyet a bútort és az ezer apró cikk osztályunk. A belső fejlődés még nem fejeződött be. Állandóan keressük a különböző részlegek legmegfelelőbb elhelyezését. Itt is elsősorban a vásárlók érdekeit vesszük figyelembe. Ugy tervezzük, hogy januártól kultúrcikk-osztályunkat is önkiszolgáló rendszerben üzemeltetjük. Hasonló módon kívánjuk korszerűsíteni az autóalkatrész és a műszaki osztályt is. Ha ezt megvalósítjuk, akkor az áruház 95 százalékban önkiszolgáló rendszerű lesz. Egyik legfontosabb feladatunknak a kulturált kiszolgálás feltételeinek biztosítását tartjuk. Igyekszünk a vásárlók igényeit maradéktalanul kielégíteni.

— Végezetül a MÉV valamennyi dolgozójának kellemes ünnepeket, az áruházunkban pedig jó vásárlást kívánok — mondta Máltesics Imre.

Nógrádi Gábor

HÍREK

AZ ORSZÁGOS Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület mecsekaljai csoportja december 14-én családi estet rendez az Istenkúti Általános Iskolában.

AZ 1980. ÉVI vállalati terv teljesítéséhez szükséges anyagok, eszközök beszerzése érdekében november hó végén a Szovjetunióba utazott Böhm Tibor vezérigazgató-helyettes, Kolsovsky Rudolf főosztályvezető és Bogár István osztályvezető.

SIKERES tűzriadót tartottak a központi irodaházban november 16-án. Az irodaház dolgozói fegyelmezetten — a tűzriadótervben meghatározott előírás szerint — hagyták el az épületet.

NYUGDÍJASOK TAGGYŰLESE

Vállalatunk nyugdíjas alapszervezete november 21-én tartotta évről évre taggyűlést a Ságvári Endre Művelődési Ház nagytermében. A taggyűlésen a vállalati szakszervezeti bizottságot Simon Sándor képviselte. Szauer István elnöki megnyitóját után Stubna Henrik, az alapszervezet titkára számolt be.

A beszámolóból megtudtuk, hogy a taglétszám 550 főre emelkedett, ugyanekkor 15 fővel végleges búcsút kellett venni. A 237 idős és beteg látogatása során 168-an kaptak kisebb ajándékcsomagot 607 forint értékben. A vállalat barkányi, halatonfűredi üdülőiben az alapszervezettől, a BDSZ-től és az üzemektől kapott üdülőtárgyakkal 111 fő üdültetésére volt biztosítva.

Az alapszervezet támogatásával működő klub munkájától Bányai Ferenc klubvezető-helyettes, jövő évi programjáról pedig Lendvai József klubvezető számolt be. A klub programja és tevékenysége színes és sokrétű volt.

Az 1980. évi program elsősorban az egynapos, főleg melegfürdős és szórakoztató kirándulásokat tartalmazza, melyek lehetővé teszik a minél több tag részvételét.